

ประกาศคณะกรรมการธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์

เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์

พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๐ (๑) (ค) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ จึงออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก “ประกาศคณะกรรมการธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์ เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๓ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ ให้เป็นไปตามรายละเอียดของหลักสูตรแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ประสงค์จะจัดการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์กลาง เพื่อเสนอให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยวพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมการท่องเที่ยวก่อน จึงจะสามารถดำเนินการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ตามหลักสูตรที่กำหนดได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

สุวัตร สิทธิหล่อ

ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ประธานกรรมการธุรกิจนำเข้าและมัคคุเทศก์

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

(ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑)

พร้อมคำอธิบายรายวิชา

- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป (ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑)

- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๑. ชื่อหลักสูตร

๑.๑ ชื่อภาษาไทย

- หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
- หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๑.๒ ชื่อภาษาอังกฤษ

- General Guides' Training Course for Thai Tourist.
- General Guides' Training Course for Thai and Foreign Tourist.

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. หลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๓.๑ หลักการ

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรฐานวิชาชีพมัคคุเทศก์ทั่วไปในการฝึกอบรมเพื่อนำไปยื่นขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

๓.๒ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อเป็นหลักสูตรกลางในการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อสำหรับฝึกอบรมหลักสูตรวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้มีศักยภาพตามมาตรฐานของกรมการท่องเที่ยว

๔. กำหนดการเปิดหลักสูตรการฝึกอบรม

ดำเนินการฝึกอบรมโดยสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ตั้งแต่พ.ศ.๒๕๕๒ เป็นต้นไป

๕. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นมัคคุเทศก์ทั่วไป

๕.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไปและต้องฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

๕.๒ ต้องมีสัญชาติไทย

๕.๓ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด

(ข) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(ค) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ และยังไม่พ้นกำหนด ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(ง) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖ (๕) หรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓ (๕)

(จ) เคยถูกเพิกถอนทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวมาแล้วยังไม่ถึง ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

๕.๔ มีบุคลิกภาพดีและเป็นผู้มีใจรักในงานบริการ

๕.๕ กรณีหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ต้องมีความรู้ ความสามารถทางการสื่อสาร ในภาษาต่างประเทศที่เข้ารับการอบรม

๖. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๖.๑ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อ ๕

๖.๒ ให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์

๗. ระบบการฝึกอบรม

- ๗.๑ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๔๙ ชั่วโมง
- ๗.๒ หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
และชาวต่างประเทศ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๑๘ ชั่วโมง

๘. การลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรม

ให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการจัดลงทะเบียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม และรายงานให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางทราบ โดยให้เป็นไปตามระเบียบการฝึกอบรมของหลักสูตรนั้นๆ

๙. การวัดผลและการสำเร็จการฝึกอบรม

ในการประเมินผล โดยคณะกรรมการที่สถาบันการศึกษาแต่งตั้งขึ้น ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลาง ทั้งนี้ให้มีผู้แทนจากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและผู้แทนจากสมาคมมััคคุเทศก์ มาร่วมในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ด้วย

๙.๑ การวัดผลการฝึกอบรม

ใช้เกณฑ์ตัดสินว่า ผ่าน/ไม่ผ่าน สำหรับเกณฑ์ “ผ่าน” ต้องสอบผ่านภาคทฤษฎีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ และภาคปฏิบัติไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ และ “ไม่ผ่าน” คือ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ ที่เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

๙.๒ การสำเร็จการฝึกอบรม

ผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยหรือหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ จะต้องสอบผ่านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจึงจะได้รับวุฒิปัตการฝึกอบรมจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดอบรมร่วมกับสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลาง กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อนำไปขอรับใบอนุญาตเป็นมััคคุเทศก์ทั่วไป

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมจะต้องส่งรายชื่อผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมให้สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางตรวจสอบทุกครั้ง และให้สถาบันการศึกษาออกวุฒิปัตการให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม โดยมีอธิการบดี ผู้อำนวยการโครงการและ/หรือคณบดีลงลายมือชื่อในวุฒิปัตการ ร่วมกับ อธิบดีกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยให้มีตราสัญลักษณ์ของกรมการท่องเที่ยว และสถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมรวมอยู่ด้วย เพื่อการกำกับควบคุมมาตรฐาน ป้องกันการปลอมแปลงวุฒิปัตการ และนำมาใช้โดยมิชอบ

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย
(จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑๔๙ ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

- วิชาความรู้ทางวิชาการ
 - ๑. วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๑ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๑ วิชา
 - ๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๙๘ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๔ วิชา
- การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

รายวิชา ภาคความรู้ทางวิชาการ

- ๑. วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๑ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่างๆ ๑๑ วิชา ดังนี้**
- ๑.๑ การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล (๓)
 - ๑.๒ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย (๓)
 - ๑.๓ จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์ (๖)
 - ๑.๔ วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)* (๖)
 - ๑.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป (๓)
 - ๑.๖ สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน (๓)
 - ๑.๗ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (๖)
 - ๑.๘ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (๖)
 - ๑.๙ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (๙)
 - ๑.๑๐ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม
การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดนิทรรศการ (MICE)* (๓)
 - ๑.๑๑ การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว* (๓)

หมายเหตุ * หมายถึง วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๙๘ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่างๆ ๑๔ วิชา ดังนี้

- ๒.๑ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณและวิธีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป (๑๘)
- ๒.๒ ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๓ สังคมไทย (๖)
- ๒.๔ วัฒนธรรมไทย* (๖)
- ๒.๕ พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย (๖)
- ๒.๖ ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย (๑๒)
- ๒.๗ วรรณคดีไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๘ นาฏศิลป์และดนตรีไทย (๖)
- ๒.๙ เทศกาลและงานประเพณีไทย (๖)
- ๒.๑๐ อาหาร ขนมและผลไม้ไทย (๓)
- ๒.๑๑ มรดกและภูมิปัญญาไทย (๖)
- ๒.๑๒ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์ (๖)
- ๒.๑๓ หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (๖)
- ๒.๑๔ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานบริการของสายการบินและธนาคาร (๕)

หมายเหตุ * หมายถึง วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

การศึกษาออกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเส้นทางที่ ๑ ทุกครั้ง และให้เลือกอีก ๔ เส้นทางโดยพิจารณาตามความเหมาะสมและตามความต้องการในแต่ละภูมิภาคที่ใกล้กับสถานศึกษานั้นๆ หากมีการเปลี่ยนแปลงสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

- เส้นทางที่ ๑ พระบรมมหาราชวัง และวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร
- เส้นทางที่ ๒ จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่และเชียงราย
- เส้นทางที่ ๓ จังหวัดกำแพงเพชร พิษณุโลกและสุโขทัย
- เส้นทางที่ ๔ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานีและอำนาจเจริญ
- เส้นทางที่ ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทองและสิงห์บุรี
- เส้นทางที่ ๖ จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี
เพชรบุรีและสุพรรณบุรี
- เส้นทางที่ ๗ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด
- เส้นทางที่ ๘ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและพัทลุง
- เส้นทางที่ ๙ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง
- เส้นทางที่ ๑๐ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี
- เส้นทางที่ ๑๑ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานีและหนองคาย
- เส้นทางที่ ๑๒ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ สกลนคร
นครพนมและมุกดาหาร

สถาบันที่จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีมัคคุเทศก์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างในเส้นทางที่สถาบันที่จัดฝึกอบรมได้กำหนดไว้ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป
นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
(จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๑๘ ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

- วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๑๕๘ ชั่วโมง
๑. วิชาความรู้พื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	๕๔ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๑ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๔ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๕ วิชา		
- ภาควิชาความรู้ภาษาต่างประเทศ	ไม่น้อยกว่า	๖๐ ชั่วโมง
- การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง		

*** หมายเหตุ**

การฝึกอบรมมััคคุเทศก์ทั่วไปควรจะปฏิบัติตามแนวทางที่เน้นหนักทางด้านการติดต่อสื่อสารในภาษาต่างประเทศที่ผู้ฝึกอบรมเลือกเป็นหลัก ได้แก่

๑. การบรรยายและการอธิบาย (ร้อยละ ๔๕)

เช่น สถานที่/แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เหตุการณ์สำคัญ บุคคลสำคัญ วัตถุประสงค์การเกิดขึ้น สิ่งที่มีคุณค่าและเป็นสิ่งที่มาตั้งแต่ในอดีต เป็นต้น

๒. การให้คำแนะนำ ทางด้านวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตประจำวัน (ร้อยละ ๓๐)

เช่น การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเป็นมาที่เกิดขึ้น สิ่งที่ต้องระมัดระวังไว้ก่อน สิ่งที่เป็นการเตือนความจำว่าไม่ควรทำ ไม่เหมาะสม และสิ่งที้อาจจะเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอน หรือการเปลี่ยนแปลงในการท่องเที่ยว การตอบคำถาม และช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

๓. การวางตัวหรือการมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม และการสร้างความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน
การเป็นธุระช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาคับข้องใจ หรือการรับเรื่องร้องทุกข์ และศิลปะการพูด (ร้อยละ ๒๕)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง น้ำหนักความสำคัญของแต่ละหัวข้อในการจัดทำแบบทดสอบ

การให้คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานแต่ละหัวข้อข้างต้นนั้น ให้พิจารณาในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. ความคล่องแคล่วหรือความชำนาญทางภาษา (ร้อยละ ๖๐) ประกอบด้วย

๑.๑ ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

ในเชิงภาษาเป้าหมาย (ร้อยละ ๓๐)

๑.๒ ความเหมาะสม (คำพูดและท่าทาง) (ร้อยละ ๑๐)

๑.๓ ความถูกต้องแม่นยำในการใช้ภาษา (การออกเสียงและไวยากรณ์) (ร้อยละ ๒๐)

๒. ความถูกต้องของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (ร้อยละ ๔๐)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง น้ำหนักความสำคัญในการพิจารณาให้คะแนน โดยให้ความสำคัญ

- การใช้ภาษาในอาชีพมัคคุเทศก์
- เน้นการสนทนาในชีวิตประจำวัน
- เน้นการฝึกพูดภาษาต่างประเทศให้มากที่สุด โดยใช้เนื้อหาจากภาคความรู้ทางวิชาการ (ความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะอาชีพ) มาใช้ในการฝึกพูดในภาคนี้อีกครั้งก็ได้
- มารยาทและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่าง ๆ การเจรจาต่อรอง การแก้ปัญหาเฉพาะ และการรับโทรศัพท์
- ทบทวนหลักภาษา และทบทวนการเขียน

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย
- นำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ภาคความรู้ทางวิชาการ

๑. วิชาความรู้พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๔ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่างๆ ๑๑ วิชา ดังนี้

- ๑.๑ การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล (๓)
- ๑.๒ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ (๖)
- ๑.๓ จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์ (๖)
- ๑.๔ วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)* (๖)
- ๑.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป (๓)
- ๑.๖ สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน (๓)
- ๑.๗ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (๖)
- ๑.๘ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (๖)
- ๑.๙ ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว (๙)
- ๑.๑๐ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดนิทรรศการ (MICE)* (๓)
- ๑.๑๑ การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว* (๓)

หมายเหตุ * หมายถึง วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๑๐๔ ชั่วโมง ประกอบด้วยวิชาต่างๆ ๑๕ วิชา ดังนี้

- ๒.๑ บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณและวิธีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป (๑๘)
- ๒.๒ ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๓ สังคมไทย (๖)
- ๒.๔ วัฒนธรรมไทย* (๖)
- ๒.๕ พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย (๖)
- ๒.๖ ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย (๑๒)
- ๒.๗ วรรณคดีไทยเพื่อการท่องเที่ยว (๖)
- ๒.๘ นาฏศิลป์และดนตรีไทย (๖)
- ๒.๙ เทศกาลและงานประเพณีไทย (๖)
- ๒.๑๐ อาหาร ขนมและผลไม้ไทย (๖)
- ๒.๑๑ มรดกและภูมิปัญญาไทย (๖)
- ๒.๑๒ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์ (๖)
- ๒.๑๓ หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (๖)
- ๒.๑๔ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานบริการของสายการบินและธนาคาร (๕)
- ๒.๑๕ พิธีการเข้าออกราชอาณาจักรและพิธีการทางศุลกากร (๓)

หมายเหตุ * หมายถึง วิชาใหม่และตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่าที่กำหนด

การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเส้นทางที่ ๑ ทุกครั้ง และให้เลือกอีก ๔ เส้นทางโดยพิจารณาตามความเหมาะสมและตามความต้องการในแต่ละภูมิภาคที่ใกล้เคียงกับสถานศึกษานั้น ๆ หากมีการเปลี่ยนแปลงสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

เส้นทางที่ ๑ พระบรมมหาราชวัง และวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร

เส้นทางที่ ๒ จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่และเชียงราย

เส้นทางที่ ๓ จังหวัดกำแพงเพชร พิษณุโลกและสุโขทัย

เส้นทางที่ ๔ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานีและอำนาจเจริญ

เส้นทางที่ ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทองและสิงห์บุรี

เส้นทางที่ ๖ จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี
เพชรบุรีและสุพรรณบุรี

เส้นทางที่ ๗ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด

เส้นทางที่ ๘ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและพัทลุง

เส้นทางที่ ๙ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง

เส้นทางที่ ๑๐ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี

เส้นทางที่ ๑๑ จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานีและหนองคาย

เส้นทางที่ ๑๒ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ สกลนคร
นครพนมและมุกดาหาร

สถาบันที่จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดให้มีมัคคุเทศก์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างในเส้นทางที่สถาบันที่จัดฝึกอบรมได้กำหนดไว้ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑	การท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
๒. ความสำคัญและผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
๓. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
๔. ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว
๕. ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว
๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว
๗. นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวของรัฐบาล
๘. แนวโน้มและทิศทางของการท่องเที่ยวในอนาคต เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงการท่องเที่ยวแบบเกาะกลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
เชิงศิลปวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ เชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์และเชิงเกษตรกรรม เป็นต้น
ตลอดจนการท่องเที่ยวแบบอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสังคม การท่องเที่ยวแบบแรลลี่
และการท่องเที่ยวแบบ MICE ฯลฯ
๙. นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพมัคคุเทศก์ของรัฐบาล

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๒	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย - หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป นำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย
๒. พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย
๓. ปัจจัยเอื้อและแรงจูงใจในการเดินทาง
๔. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
๕. กิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์และกลุ่มนักท่องเที่ยว
๖. การจำแนกประเภทและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามวัย เพศ สถานภาพอาชีพ และรายได้ พฤติกรรมการบริโภค และการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศ
๗. รูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวไทยที่หลากหลาย เช่น การนำเที่ยวป่า กอล์ฟ นั่งช้าง ดำน้ำ ฯลฯ ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว
๘. พฤติกรรมที่แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทย
๙. พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์กับการท่องเที่ยว
(เพิ่มวิธีการสอนโดยจัดให้มีการบรรยายพิเศษจากประสบการณ์ตรงของมัคคุเทศก์ทั่วไป)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๒	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ - หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายและความสำคัญของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
๒. พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
๓. ปัจจัยเอื้อและแรงจูงใจในการเดินทาง
๔. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
๕. กิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามวัตถุประสงค์และกลุ่มนักท่องเที่ยว
๖. การจำแนกประเภทและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตามวัย เพศ สถานภาพอาชีพ และรายได้ พฤติกรรมการบริโภค และการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศ
๗. รูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่หลากหลาย เช่น การนำเที่ยวป่า กอล์ฟ นั่งช้าง ดำน้ำ ฯลฯ ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว
๘. พฤติกรรมที่แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
๙. พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์กับการท่องเที่ยว
(เพิ่มวิธีการสอนโดยจัดให้มีการบรรยายพิเศษจากประสบการณ์ตรงของมัคคุเทศก์ทั่วไป)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๓	จิตวิทยาการบริการและมนุษยสัมพันธ์	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. จิตวิทยาการบริการ

- ๑.๑ ความหมายและความสำคัญของจิตวิทยาการบริการ
 - ความหมายและประเภทของการบริการ
 - ความสำคัญของการบริการ
 - ความสัมพันธ์ของจิตวิทยาเกี่ยวกับการบริการ
 - แนวคิดทางจิตวิทยาที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริการ
- ๑.๒ การนำจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้รับบริการ
 - แนวคิดทางสังคม
 - แนวคิดทางการตลาด
 - แนวคิดทางจิตวิทยาในการสร้างความประทับใจ (Impression)
- ๑.๓ การนำจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการสร้างและพัฒนาทักษะการบริการ
 - เทคนิคและวิธีการให้บริการตามลักษณะของผู้รับบริการ
 - เทคนิคทางจิตวิทยาในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - แนวคิดทางจิตวิทยาการสื่อสารสำหรับงานบริการ
 - แนวทางการสร้างจิตใจใฝ่บริการ (Service Mind)

๒. มนุษยสัมพันธ์

- ๒.๑ ความหมายและความสำคัญของมนุษยสัมพันธ์
- ๒.๒ เทคนิคในการติดต่อและการสื่อสารการทอ่งเทียว
- ๒.๓ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักทอ่งเทียว
- ๒.๔ การพัฒนาบุคลิกภาพของมัคคุเทศก์ทัวไป
 - ลักษณะท่าทาง
 - การแต่งกาย
 - การปฏิบัติตัวที่ดีและสง่างาม
 - การเป็นแบบอย่างที่ดี
 - ความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจ
 - การสร้างภาพลักษณ์แห่งตัวตน (Self-Image)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๔	วาทศิลป์ (การฝึกพูดในที่ชุมชน)	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายและความสำคัญของวาทศิลป์
๒. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูด
๓. หลักเบื้องต้นของการพูด
๔. การเตรียมและจัดเรื่องพูด
๕. มารยาทในการพูดและการรับฟัง
๖. กลยุทธ์การพูดอย่างมีประสิทธิภาพ
๗. ศิลป์และศาสตร์แห่งการพูดอย่างสร้างสรรค์
๘. กิจกรรมสถานการณ์การ
(การฝึกการพูดเพื่อการสร้างสรรค์และจูงใจ ไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๕	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วไป	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. สารสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. สารสำคัญของกฎหมายอื่น ๆ ที่มีคคุเทศก์ทั่วไปควรทราบ

๒.๑ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและศุลกากร

๒.๒ กฎหมายเกี่ยวกับการคมนาคมและขนส่ง

- ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อความปลอดภัยและทรัพย์สินของผู้โดยสาร
- ระบบการประกันภัยที่ผู้ประกอบการทำให้แก่ผู้โดยสาร

๒.๓ กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และกฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

๒.๔ กฎระเบียบต่างๆ ในการไปท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาตินั้นๆ

๒.๕ กฎหมายสิ่งแวดล้อม

- การรักษาสิ่งแวดล้อมและความสะอาด

๒.๖ กฎหมายเกี่ยวกับโรงแรมและสถานบริการ

- ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานบริการและโรงแรม
- ระเบียบปฏิบัติในส่วนที่จะมาเกี่ยวข้องกับผู้ท่องเที่ยว

๒.๗ กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณี

๒.๘ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโสเภณีเด็ก การลามก อนาจาร และอื่นๆ

๒.๙ กฎหมายแรงงาน (ในส่วนที่จะใช้การรักษาสีห์ของตนเอง) ได้แก่

- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑
- พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๒.๑๐ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

- ให้ทราบบทลงโทษและมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลใช้แก้ปัญหา

๒.๑๑ กฎหมายเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมือง

๒.๑๒ พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ

และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑๓ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒)
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๓)
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๕๐ (ฉบับที่ ๔)

หมายเหตุ

๑. เป็นการศึกษากฎหมายใน ๒ แง่มุม ได้แก่
 - ปกป้องผลประโยชน์ของตน
 - ใช้ปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง
๒. เน้นการสอนหลักของกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและอธิบายให้เข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นของการกำหนดข้อกฎหมายนั้นๆ
๓. ควรรวบรวมรายละเอียดต่างๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแจกประกอบในการฝึกอบรม เพื่อให้เป็นคู่มือศึกษาด้วยตนเองและใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๖	สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ลักษณะประชากรไทย
๒. การแบ่งเขตการปกครองของไทยและสากล
๓. สถานการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบัน
๔. สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน
๕. ปัญหาสังคมและแนวทางในการแก้ไข
๖. สถานการณ์การเมืองและการปกครองในปัจจุบัน
๗. บทบาทประเทศไทยต่อเวทีโลก
๘. สถานการณ์เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
๙. การเปิดเขตเศรษฐกิจการค้าเสรี (FTA) ที่มีผลกระทบและการแข่งขันกับการท่องเที่ยว
๑๐. โลกาวัดันที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทย

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๗	ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ภูมิศาสตร์ไทย

- ๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศไทย
- ๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศไทย
- ๑.๓ การแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์ไทย
- ๑.๔ ภูมิลักษณะแต่ละภาคของไทย
- ๑.๕ ลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย

๒. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย

- ๒.๑ ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- ๒.๒ ความรู้เรื่องคลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง
- ๒.๓ ลักษณะของคลื่น ลม กระแสน้ำ และชายฝั่ง และลักษณะเขื่อนันสื่อให้ทราบถึงสิ่งใด
- ๒.๔ ฤดูกาลที่เหมาะสมในการเดินทางท่องเที่ยว และความปลอดภัยทางภูมิศาสตร์
การท่องเที่ยว เช่น คลื่น ลม กระแสน้ำและชายฝั่ง
- ๒.๕ ภาวะโลกร้อนที่มีผลต่อการท่องเที่ยว (ควรเน้นเนื้อหาทั้งสองส่วนอย่างละครึ่ง)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๘	ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับระบบนิเวศ

- ๑.๑ ความหมายของระบบนิเวศ
- ๑.๒ ประเภทของระบบนิเวศ
- ๑.๓ ความสมดุลในระบบนิเวศและความสำคัญต่อการไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
(อธิบายประกอบตัวอย่างระบบนิเวศที่ใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว)

๒. สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางกายภาพและชีวภาพ

- ๒.๑ ความหมายและประเภทของสิ่งแวดล้อม
- ๒.๒ ความหมายและประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ

๓. ทรัพยากรธรรมชาติทางกายภาพทั้งทางบกและทางน้ำ

- ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ พลังงาน (ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายให้ชัดเจน)

๔. ทรัพยากรธรรมชาติทางชีวภาพทั้งทางบกและทางน้ำ

- ป่าไม้ สัตว์ป่า อาหาร มนุษย์ (ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายให้ชัดเจน)

๕. ความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์

- ๕.๑ ความหมายของความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๕.๒ ที่มาของความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๕.๓ ความสำคัญต่อระบบนิเวศและประโยชน์ต่อมนุษย์
- ๕.๔ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ๕.๕ ระบบนิเวศเชิงวัฒนธรรม ให้เน้นลักษณะเด่นของแต่ละภูมิภาค

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๙	ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว	๙

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. การสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- ๑.๑ การเดินทางอากาศ/ท่าอากาศยาน
- ๑.๒ การเดินทาง (ทางบก/ทางน้ำ)
- ๑.๓ แหล่งท่องเที่ยว
- ๑.๔ ที่พักแรม
- ๑.๕ ธุรกิจนำเที่ยว ผู้นำเที่ยว และมัคคุเทศก์ทั่วไปที่กระทำผิดกฎหมาย
- ๑.๖ การซื้อสินค้า/บริการ
- ๑.๗ สุขภาพอนามัย
- ๑.๘ อื่นๆ เช่น การถูกต้มตุ๋น / หลอกลวงและของสูญหาย ฯลฯ

๒. วิธีการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวขณะเดินทางและนำชมสถานที่

ในการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ

- ๒.๑ แนะนำการปฏิบัติตน หรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง และพฤติกรรมขณะชมสถานที่ (ที่เป็นอันตราย เช่น นั่งช้าง ไขว้ช้าง / เสือ/จระเข้)
- ๒.๒ พยายามดูแลเอาใจใส่ด้านความปลอดภัยมากที่สุด เช่น การมีเครื่องชูชีพเพียงพอ ฯลฯ

๓. ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุทั้งการท่องเที่ยวทางบกและทางน้ำ

๔. ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ/ถูกโจรกรรมขณะเดินทาง/ของสูญหาย

- ๔.๑ การแจ้งเหตุหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๒ มีหน้าที่ต้องดูแล นักท่องเที่ยวและทรัพย์สิน
- ๔.๓ แจ้งประกันภัย/ต้นสังกัด (บริษัท)
- ๔.๔ กรณีนักท่องเที่ยวทำทรัพย์สินหาย มัคคุเทศก์ทั่วไปต้องพานักท่องเที่ยวไปแจ้งความ ณ สถานีตำรวจ/โรงพักที่เกิดเหตุ
- ๔.๕ กรณีนักท่องเที่ยวต้องการหลักฐานให้นำใบสมัครแจ้งความมาทำใบรับรองที่ตำรวจท่องเที่ยว

๕. การเตือนภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๖. การใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

๗. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความปลอดภัยและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว

๗.๑ ตำรวจ หมายเลขโทรศัพท์ ของตำรวจในพื้นที่ที่เดินทางไป (สถานีตำรวจ/ตำรวจท่องเที่ยว/ตำรวจทางหลวง/ตำรวจน้ำ/ตำรวจรถไฟ/ตำรวจดับเพลิง/ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง)

๗.๒ หน่วยราชการ

- หน่วยงานที่สังกัด สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง
- ททท. ภูมิภาค สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- อำเภอ/จังหวัด
- อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น อปพร. อบต. เทศบาล เป็นต้น

๗.๓ มูลนิธิช่วยเหลือประสพภัย เช่น ปอเต็กตึ๊ง ร่วมกตัญญู ร่วมด้วยช่วยกัน จส.๑๐๐ ฯลฯ

๗.๔ โรงพยาบาล สถานือนามัย ศูนย์สุขภาพชุมชน ศูนย์บริการสาธารณสุขใน กทม.

๗.๕ สถานกงสุล สถานทูต

๘. หลักการสำคัญของการพักอาศัย/โรงแรม

๘.๑ การลงทะเบียนเข้าพัก (Check-in) และการส่งคืนห้องพัก (Check- out)

๘.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยในการเข้าพักของโรงแรมและรีสอร์ท ที่พักแบบโฮมสเตย์ และลองสเตย์

๙. การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การปฐมพยาบาล

๑. หลักการปฐมพยาบาลแบบต่างๆ ได้แก่ จมน้ำ ูกัด ถูกแมลงกะพรุน แมลงกัดต่อย หากอุบัติเหตุ บาดแผล การห้ามเลือด การผายปอด การเป่าปาก โรคลมบ้าหมู เป็นต้น

๒. การเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น (เช่น มีดอเนกประสงค์ ชุดทำแผล ไฟฉาย ฯลฯ)

๓. แนะนำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

๔. การฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาล

(ผู้ให้การสอนฝึกปฏิบัติควรเป็นบุคลากรสาธารณสุข หรือหน่วยบรรเทาสาธารณภัย)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑๐	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการให้บริการในธุรกิจการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดนิทรรศการ (MICE : Meeting, Incentive, Convention, and Exhibition)	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายและความสำคัญของตลาด MICE
๒. รูปแบบของการจัดธุรกิจและตลาดเกี่ยวกับ MICE
๓. สถานการณ์ MICE ในประเทศไทย และตลาด MICE ของประเทศคู่แข่ง
เช่น สิงคโปร์ ฮองกงและจีน ฯลฯ
๔. ธุรกิจ MICE ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทยกับต่างประเทศ
๕. เทคนิคการให้บริการนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับ MICE
๖. ปัจจัยที่ทำให้ตลาด MICE เจริญเติบโต และการสนับสนุน MICE ของรัฐบาล
๗. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ MICE ในประเทศไทยและต่างประเทศ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๑.๑๑	การคิดวิเคราะห์เชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายและหลักคิดเชิงบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยว
๒. หลักการคิดวิเคราะห์
๓. การคิดเชิงเหตุ/ปัจจัย
๔. เทคนิคการแก้ปัญหา
๕. การลดความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
๖. การฝึกปฏิบัติทางการท่องเที่ยวตามกรณีตัวอย่าง

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑	บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณ และวิธีปฏิบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป	๑๘

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. จุดเริ่มและพัฒนาการของวิชาชีพมัคคุเทศก์
 - ๑.๑ ความหมายของมัคคุเทศก์ทั่วไปตาม พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑
 - ๑.๒ ประเภทของมัคคุเทศก์ทั่วไป
๒. คุณสมบัติของมัคคุเทศก์ทั่วไป
 - ๒.๑ คุณสมบัติตามกฎหมาย
 - ๒.๒ คุณสมบัติโดยทั่วไป เช่น มีความรู้ดี มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความสามารถในการสื่อสาร เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดีในการบริการ มีไหวพริบ ปฏิภาณ ความเป็นผู้นำ และมีจรรยาบรรณในการนำเที่ยว ฯลฯ
๓. คุณลักษณะของมัคคุเทศก์ทั่วไป เช่น มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและต่างประเทศ เป็นอย่างดี มองโลกในแง่ดี มีบุคลิกภาพดี มีความกระตือรือร้น มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลา ฯลฯ
๔. บทบาท ความสำคัญและผลกระทบของมัคคุเทศก์ทั่วไปต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเกียรติภูมิของประเทศ
๕. มารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์ทั่วไป
๖. จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ทั่วไป (ให้เน้นหนักในการประพฤติปฏิบัติและเป็นตัวอย่างที่ดี)
๗. บทบาทของมัคคุเทศก์ทั่วไปในการสร้างจิตสำนึกสาธารณะของประชาชน
๘. การรับงานทั้งประเภทนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (Inbound)
 - นักท่องเที่ยวไทยในประเทศ (Domestic)
 - ๘.๑ มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำเที่ยว
 - ๘.๒ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการนำเที่ยว และเงื่อนไขต่างๆของการนำเที่ยว
 - ๘.๓ ศึกษาความเป็นไปได้ของรายการนำเที่ยว
 - ๘.๔ เตรียมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๙. การเตรียมตัวก่อนออกปฏิบัติหน้าที่
 - ๙.๑ การศึกษาเส้นทางการเดินทาง
 - ๙.๒ การศึกษารายการนำเที่ยวเพื่อคัดเลือก
 - ๙.๓ การติดต่อกับหน่วยงาน เครือข่ายการท่องเที่ยวต่าง ๆ
 - ๙.๔ การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว
 - ๙.๕ การเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเที่ยว
๑๐. การรับเข้าและส่งออกที่สนามบิน ท่าเรือ สถานีรถไฟ และรถยนต์
 - ๑๐.๑ ขั้นตอนของการรับเข้า-ส่งออก
 - ๑๐.๒ ข้อควรคำนึงต่าง ๆ ในการรับเข้า-ส่งออก

๑๑. เทคนิคการนำชมสถานที่และการอธิบายให้ข้อมูล
๑๒. เทคนิค ๓E (Entertainment, Excitement, Education)
๑๓. การแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าในการนำเที่ยว เช่น ปัญหาสุขภาพและชีวิต ปัญหาที่พัก
ปัญหายานพาหนะ อุบัติเหตุ รวมถึงปัญหาการหลงทางและของสูญหาย เป็นต้น
๑๔. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ
๑๕. ค่าตอบแทนโดยชอบจากการนำเที่ยว
๑๖. สถานภาพของอาชีพมัคคุเทศก์ทั่วไปในปัจจุบัน
๑๗. บทบาทและการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อ.ป.ท.) และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
๑๘. นันทนาการที่เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยว

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๒	ประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยว	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ประวัติศาสตร์ไทยในบริบทของประวัติศาสตร์โลก
๒. นำเสนอในรูปของตารางเวลา (Time Chart) แรกอยู่ในตำรากลางโดยเสนอประวัติศาสตร์ไทย
๓. ชุมชนและสังคมโบราณในประวัติศาสตร์ไทย
๔. พื้นฐานรากเหง้าของการก่อตัวของอารยธรรมไทย
๕. การแบ่งสมัยประวัติศาสตร์ (ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงรัตนโกสินทร์)
๖. การก่อตั้งและพัฒนาการของอาณาจักรไทย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงรัตนโกสินทร์
๗. วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง การต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคม สอนตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน โดยใช้ยุคสมัยเป็นหลัก
๘. เน้นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ต่างๆ เช่น ยุทธหัตถี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรใช้วิธีการสอนในแนวตั้ง (Vertical Line) โดยใช้สมัยเป็นตัวตั้ง เช่น เมื่อกล่าวถึงสมัยสุโขทัยก็สอนเรื่องการก่อตั้งอาณาจักร วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง การต่างประเทศ เศรษฐกิจและสังคมแล้วจึงเริ่มสอนสมัยอยุธยาต่อไป
๒. ควรสอนในแง่ของการบูรณาการ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๓	สังคมไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายของสังคมไทย
๒. การศึกษาสังคมไทย และลักษณะสังคมไทย
๓. การมีวิถีชีวิตแบบไทย
๔. การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ในวิถีไทย
๕. ความสัมพันธ์ของคนในชนบท ความเอื้ออาทร และทุนทางสังคม
๖. วิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบไทย
๗. บุคคลสำคัญที่ควรศึกษา เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ
พระบิดาแห่งประวัติศาสตร์และโบราณคดีไทย และพระบิดาของมัคคุเทศก์ไทย
๘. ลักษณะโครงสร้างของสังคมไทย
๙. ประชากร : เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา (ภาษาถิ่นและสำเนียง)
๑๐. อาชีพ/รายได้ : ความแตกต่างกันในอาชีพและรายได้
๑๑. สถาบัน : ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือสถาบันเศรษฐกิจ/ครอบครัว/การปกครอง/
การศึกษา/ศาสนา/นันทนาการ
๑๒. ค่านิยม/ความเชื่อของสังคมไทย
๑๓. ค่านิยม/ความเชื่อของคนในชนบทและในเมือง
๑๔. สังคม และอัตลักษณ์ของความเป็นไทย
๑๕. การดำรงอยู่ของวิถีไทย และการเป็นแบบอย่างจิตวิญญาณไทย

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒๔	วัฒนธรรมไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
๒. องค์ประกอบของวัฒนธรรมไทย
๓. ลักษณะและประเภทของวัฒนธรรมไทย
๔. การเกิดวัฒนธรรมไทย
๕. การถ่ายทอดและการรับวัฒนธรรม
๖. การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม
๗. การรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น
๘. การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์
๙. กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
๑๐. ประเภทของวัฒนธรรม ได้แก่
 - ๑๐.๑ วัฒนธรรมหลวง
 - ๑๐.๒ วัฒนธรรมราษฎร์ เช่น
 - วัฒนธรรมหลัก (Main culture) ของคนตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บและตายทั้งประเทศ
เช่น ภาษา การบวชเรียน เป็นต้น
 - วัฒนธรรมรอง (Sub culture) เป็นวัฒนธรรมของคนกลุ่มน้อย วัฒนธรรมท้องถิ่น
รวมถึงภาษาถิ่น
๑๑. การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติ
๑๒. การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม
๑๓. ปัญหาของวัฒนธรรมไทย
๑๔. การอนุรักษ์ ส่งเสริมและดำรงรักษาวัฒนธรรมความเป็นไทย (ให้นั้นความเป็นไทยที่ไม่เหมือนชนชาติอื่น)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๕	พุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ ในประเทศไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ประวัติพุทธศาสนา
๒. พระพุทธศาสนาในนิกายต่างๆ
๓. พัฒนาการของนิกายในพระพุทธศาสนา
๔. ข้อแตกต่างระหว่างเถรวาทกับมหายาน
๕. การรับพระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทย
๖. พุทธศาสนาแบบเถรวาทและมหายาน
๗. หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา เช่น หลักรัตนตรัย หลักอริยสัจสี่ หลักศรัทธา
และหลักธรรมสำหรับมคฺคเทศก์ทั่วไป
๘. อิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมและคตินิยมของไทย
๙. พุทธศาสนาในฐานะวัฒนธรรม (พุทธวัฒนธรรม) (เน้นการเชื่อมโยงความเป็นมาของพุทธศาสนากับชีวิตประจำวัน)
๑๐. นักท่องเที่ยว เช่น ชาวมุสลิม กล่าวถึง จุดเริ่มต้น วิวัฒนาการและหลักธรรมคำสอนของ
พุทธศาสนา ควบคู่กับศาสนาอิสลาม (แต่ไม่ใช้การเปรียบเทียบ)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๖	ประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดีในประเทศไทย	๑๒

เนื้อหา ประกอบด้วย

การจำแนกประเภทงานศิลปะในสมัยต่างๆ ประกอบด้วย

๑. จิตรกรรม

- ๑.๑ ประเภทและลักษณะของงานจิตรกรรมแบบไทยประเพณี
- ๑.๒ เรื่องราวและสาระในภาพจิตรกรรม
- ๑.๓ วัสดุ เครื่องมือ และวิธีการจิตรกรรมแบบไทยประเพณี
- ๑.๔ การนำเสนองานจิตรกรรม
- ๑.๕ จิตรกรรมไทยสมัยต่าง ๆ

๒. ประติมากรรม

- ๒.๑ ประเภทและลักษณะของงานประติมากรรมแบบไทยประเพณี
- ๒.๒ เรื่องราวและสาระในงานประติมากรรมแบบไทยประเพณี
- ๒.๓ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการประติมากรรม
- ๒.๔ รูปแบบและการนำเสนองานประติมากรรม
- ๒.๕ ประติมากรรมไทยสมัยต่างๆ เน้นประติมากรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธรูป

๓. สถาปัตยกรรม

- ๓.๑ ประเภทและลักษณะของงานสถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณี
- ๓.๒ สถาปัตยกรรมไทยสมัยต่างๆ
 - สถาปัตยกรรมประเภทศาสนจักร
 - สถาปัตยกรรมประเภทราชอาณาจักร
 - สถาปัตยกรรมประเภทที่อยู่ของสามัญชน

๔. ประณีตศิลป์ เช่น ตึกตา เครื่องถ้วย เป็นต้น

- ๔.๑ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อศิลปกรรมและโบราณสถาน
- ๔.๒ ระบบนิเวศที่มีผลกระทบกับศิลปกรรมและโบราณสถาน
- ๔.๓ กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
- ๔.๔ ระเบียบปฏิบัติต่างๆในการเข้าชมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ
- ๔.๕ การนำโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุออกนอกประเทศ-เข้าประเทศ
- ๔.๑ ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติ
- ๔.๒ กฎเกณฑ์การเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๗	วรรณคดีไทยเพื่อการท่องเที่ยว	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ลักษณะวรรณคดีไทย
๒. วรรณคดีไทยที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว
๓. วรรณคดีทางพุทธศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง ทศชาติชาดก และรามเกียรติ์ เป็นต้น
๔. ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับวิถีชีวิตคนไทยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
๕. วรรณคดีที่มีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทย เช่น พระอภัยมณี และวรรณกรรมท้องถิ่น (นิทานพื้นบ้าน) ฯลฯ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๘	นาฏศิลป์และดนตรีไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. นาฏศิลป์

๑.๑ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย เกี่ยวกับ

- ภาษานาฏศิลป์
- โขน
- ละคร
- การฟ้อนรำ
- อื่น ๆ

๑.๒ นาฏศิลป์พื้นบ้านของแต่ละภาค และการแสดงอื่น ๆ

๑.๓ สถานที่ที่มีการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญ

๒. ดนตรีไทย

๒.๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย

๒.๒ ประเภทของเครื่องดนตรีไทย

๒.๓ วงดนตรีของไทยแบบต่าง ๆ

๒.๔ บทบาทของดนตรีไทย

๒.๕ ลักษณะเฉพาะของดนตรีไทยแต่ละภาค

๒.๖ สถานที่ที่มีการแสดงดนตรีไทยที่สำคัญ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๙	เทศกาลและงานประเพณีไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายของเทศกาลและประเพณี
๒. ความสำคัญของเทศกาลและประเพณีที่น่าสนใจทางการท่องเที่ยว
๓. เทศกาลและงานประเพณีไทยที่สำคัญในช่วงเวลาต่างๆ ของปีตามภาคต่างๆ
ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทงและบุญบั้งไฟ
(กำหนดให้ยกตัวอย่างภาคละ ๑ เทศกาล)
๔. กีฬาที่ถือเป็นประเพณีและเป็นที่ยึดมั่นในนามของกีฬาไทย เช่น กระบี่กระบอง มวยไทย
ว้าว ชนไก่ กัดปลา ฯลฯ รวมถึงการเล่นพื้นบ้าน เช่น ผีตาโขน เป็นต้น
๕. การฟื้นฟูและสร้างความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและงานประเพณี
๖. กิจกรรมที่สร้างขึ้นในประเพณีต่างๆ เช่น กิจกรรมเข้าพรรษา ฯลฯ
๗. การให้ความสำคัญของประเพณีพื้นฐานของท้องถิ่น เช่น ชนวัว วังควาย เป็นต้น
(เน้นการนำเสนอที่สร้างสรรค์)

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๐	อาหาร ขนมและผลไม้ไทย - หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย - หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	๓ ๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ลักษณะอาหารไทยและขนมไทยโดยทั่วไป
๒. ลักษณะอาหารไทยทั้งสี่ภาค
๓. ศิลปะการปรุงอาหารไทยและขนมไทย
๔. ประเภทอาหารไทยยอดนิยม เช่น ต้มยำกุ้ง ขนมจีน ส้มตำ ฯลฯ รวมถึงอาหารว่าง และของขบเคี้ยว
๕. อาหารเพื่อสุขภาพ
๖. คุณประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ใบมะกรูด กระชาย ข่า ขิง ฯลฯ
๗. เครื่องครัวไทย และการเลือกใช้ภาชนะ
๘. การจัดสำรับและการรับประทานอาหารแบบไทย
๙. กรรมวิธีการทำขนมไทย (ขนมไทยแท้และขนมไทยที่พัฒนาการมาจากชาติอื่น)
เช่น สลัดงา ขนมชั้น ถั่วแป็บ ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง หม้อแกง เป็นต้น
๑๐. อธิบายและระบุผลไม้ไทย ตามฤดูกาลต่างๆ ในแต่ละภูมิภาค
รวมถึงเครื่องดื่มผลไม้/น้ำสมุนไพร/น้ำเมาต่างๆ
๑๑. การเลือกร้านอาหารที่มีเครื่องหมายรับรองของกระทรวงสาธารณสุข
เช่น ร้านอาหารสะอาดและรสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste) ให้กับนักท่องเที่ยว
๑๒. มาตรฐานฝีมือแรงงานสาขาการประกอบอาหารไทย (เน้นความเป็นไทยแท้ๆ ส่วนของต่างชาติเป็นส่วนรอง)

หมายเหตุ วิชาอาหาร ขนมและผลไม้ไทย ใช้เนื้อหารายวิชาเดียวกัน แต่เพิ่มจำนวนชั่วโมงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๑	มรดกและภูมิปัญญาไทย	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

ความหมายและความสำคัญของมรดกและภูมิปัญญาไทย ได้แก่

๑. ที่อยู่อาศัย

- ๑.๑ ลักษณะของที่อยู่อาศัยในแต่ละภูมิภาค
- ๑.๒ รูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัยในแต่ละภูมิภาค
- ๑.๓ มรดกและภูมิปัญญาไทยด้านที่อยู่อาศัย

๒. หัตถกรรมไทย

- ๒.๑ ความหมายและประเภทของหัตถกรรมไทย
- ๒.๒ คุณค่าของงานหัตถกรรมไทย
- ๒.๓ หัตถกรรมไทยและผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP) ที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคต่าง ๆ
- ๒.๔ แหล่งผลิตงานหัตถกรรมไทย
- ๒.๕ คุณภาพ ราคา และประโยชน์ของหัตถกรรมไทย
- ๒.๖ การส่งเสริมผลงานศิลปหัตถกรรม
- ๒.๗ ศูนย์หัตถกรรมของประเทศไทย ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และศูนย์หัตถกรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เพวบ้านโพธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น

๓. การแต่งกายตามแบบไทย

- ๓.๑ รูปแบบการแต่งกาย ชาย-หญิง
 - ชาย : โจงกระเบน ผ้าขาวม้า สไบ เดี่ยว ฯลฯ
 - หญิง : โจงกระเบน ผ้าซิ่น ผ้าถุง ฯลฯ
- ๓.๒ วัสดุที่ใช้ในการผลิต : ผ้าไหม ไยสัตว์ ไยพืช
- ๓.๓ กระบวนการผลิต : เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต : หูก กี่ แว ฯลฯ
- ๓.๔ ภูมิปัญญาชาวบ้าน : การย้อมสี การออกแบบลวดลาย (น้ำไหล) วิธีการทอผ้า (จก ชิด ล้วง มัดหมี่)
- ๓.๕ เครื่องประดับ

๔. การรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย

- ๔.๑ การรักษาโรค (เวชบำบัด กายบำบัด และจิตบำบัด)
- ๔.๒ การนวดไทยและสปา
- ๔.๓ สมุนไพรและยาแพทย์แผนไทย (พืช สัตว์ แร่ธาตุ)
- ๔.๔ ความเชื่อในท้องถิ่น เช่น ผ้าในพิธีกรรม

๕. การนำชมในพิพิธภัณฑ์

- ๕.๑ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
- ๕.๒ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ฯลฯ

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๒	ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญของไทยและการอนุรักษ์	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

ประเภทของทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

๑. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและมรดกโลก เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

๒. ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

๒.๑ อุทยานประวัติศาสตร์ไทย

๒.๒ แหล่งโบราณคดีและโบราณสถานสำคัญในท้องถิ่น

๒.๓ พิพิธภัณฑ์สถาน

๒.๔ ชุมชนที่จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญในภาคต่างๆ

- ภาคเหนือ เช่น ชุมชนบ้านถวาย หมู่บ้านชาวเขา และเหมืองงู

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ชุมชนด่านเกวียน หมู่บ้านชนเผ่า หมู่บ้านส่วย
หมู่บ้านผู้ไท หมู่บ้านพวน และหมู่บ้านญวน

- ภาคใต้ เช่น ชุมชนเกาะยอ ชุมชนพุมเรียง ชุมชนชาวเล ชุมชนซาไก
ชุมชนเครื่องถมนครศรีธรรมราช

- ภาคกลาง เช่น ชุมชนบ้านญี่ปุ่น ชุมชนบ้านโปตุเกส และตลาดน้ำดำเนินสะดวก

- กรุงเทพมหานคร ได้แก่ พระบรมมหาราชวังและวัดสำคัญ

๒.๕ ความหมายและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๒.๖ วิธีการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติ

๒.๗ ประโยชน์ของการพิทักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

๒.๘ บทบาทของมัคคุเทศก์ทั่วไปต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๙ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๓	หลักการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	๖

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
๒. ความเป็นมาและพัฒนาการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ๒.๑ ความเป็นมาของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ๒.๒ พัฒนาการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
๓. หลักการในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ๓.๑ หลักการในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ๓.๒ ทำอย่างไรให้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวยั่งยืน
๔. การสื่อความหมายทางธรรมชาติและจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
 - ๔.๑ วิธีการ/รูปแบบการสื่อความหมายธรรมชาติ
 - ๔.๒ การนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพมัคคุเทศก์

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวนชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๔	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับงานบริการของสายการบินและธนาคาร	๕

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจการบิน
๒. งานบริการบนเครื่องบินและภาคพื้นดิน
๓. การสำรองที่นั่ง
๔. การอ่านบัตรโดยสาร และชนิดของบัตรโดยสาร (Ticketing)
๕. คำจำกัดความ และคำอธิบายของศัพท์สายการบิน
๖. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับธนาคาร
 - การทำธุรกรรมการเงินกับธนาคาร เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา การขออนุมัติวงเงิน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

รหัสวิชา	ชื่อและคำอธิบายรายวิชา	จำนวน ชั่วโมง ไม่น้อยกว่า
๒.๑๕	พิธีการเข้าออกราชอาณาจักรและพิธีการทางศุลกากร หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไปนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ	๓

เนื้อหา ประกอบด้วย

๑. หนังสือเดินทางและประเภทของหนังสือเดินทาง
๒. การตรวจตราหนังสือเดินทาง
 - ประเภทของการตรวจประทับตราหนังสือเดินทาง
 - การยกเว้นการตรวจลงประทับตราหนังสือเดินทาง
 - กำหนดระยะเวลาอนุญาตของการตรวจประทับตราหนังสือเดินทาง
๓. การกรอกแบบฟอร์มการเข้าออกราชอาณาจักร
๔. พิธีการทางศุลกากรสำหรับผู้โดยสารขาเข้า-ออก
๕. ของต้องห้ามและของต้องสำแดงในการนำเข้า-ออกราชอาณาจักร
๖. การนำเงินตราเข้า-ออกราชอาณาจักร
๗. สภาพปัญหาของการตรวจคนเข้าเมือง

เส้นทางการศึกษานอกสถานที่

Field Trip Route

คำอธิบายรายวิชา

การศึกษานอกสถานที่ ๑๒ เส้นทาง

ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเส้นทางที่ ๑ ทุกครั้งและให้เลือกอีก ๔ เส้นทาง โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการทัศนศึกษา (Field Trip) โดยแต่ละเส้นทาง ที่เลือกต้องมีตัวชี้วัดว่าต้องการศึกษาอะไร เช่น โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น หากสามารถดำเนินการได้อาจไม่จำเป็นต้องครบทุกแห่งที่ระบุแต่ควรเป็นการทัศนศึกษาแบบเกาะกลุ่มในสถานที่ ที่เป็นตัวอย่าง

หมายเหตุ

๑. เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษาไทยให้มีครบทุกวิชา ส่วนเอกสารการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศที่ขออนุมัติจัดการฝึกอบรมนั้น ๆ และมีเฉพาะวิชาที่ระบุให้ฝึกอบรมเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ๆ
๒. ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาต่างประเทศที่สถาบันการศึกษาได้รับอนุมัติให้จัดการฝึกอบรม

เส้นทางที่ ๑
พระบรมมหาราชวัง และวัดสำคัญในกรุงเทพมหานคร

พระบรมมหาราชวัง
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร
วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร
วัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร
วัดบวรนิเวศวิหารราชวรมหาวิหาร
วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร
วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร
และพระที่นั่งวิมานเมฆ ฯลฯ
วัด และสถานที่สำคัญอื่นๆ ในกรุงเทพมหานคร

เส้นทางที่ ๒
จังหวัดลำปาง ลำพูน เชียงใหม่และเชียงราย

จังหวัดลำปาง

วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม วัดพระธาตุลำปางหลวง วัดพระธาตุจอมปิง
ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย น้ำตกวังแก้ว เขื่อนกิ่วลม ฯลฯ

จังหวัดลำพูน

อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร อุทยานแห่งชาติแม่ปิง
อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล น้ำตกก่อ วัดเจดีย์กู่กุด ฯลฯ

จังหวัดเชียงใหม่

วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร วัดเชียงใหม่ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจดีย์หลวง
วัดเจดีย์เจ็ดยอด วัดสวนดอก น้ำตกห้วยแก้ว อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ดอยปุย
อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ อุทยานแห่งชาติออบหลวง อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง
น้ำพุร้อนสันกำแพง ฯลฯ

จังหวัดเชียงราย

วัดร่องขุน วัดพระธาตุจอมกิตติ พระธาตุ ๙ จอม แม่สาย สามเหลี่ยมทองคำ
พระตำหนักดอยตุง ดอยแม่สลอง วนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์ วัดป่าสัก วัดพระแก้ว ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๒

เส้นทางที่ ๓
จังหวัดกำแพงเพชร พิชญ์โลกและสุโขทัย

จังหวัดกำแพงเพชร

อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองลาน
อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกำแพงเพชร อุทยานแห่งชาติคลองวังเจ้า
วนอุทยานเขาสน ฯลฯ

จังหวัดพิษณุโลก

วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง
อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ เขาสมอแคลง ฯลฯ

จังหวัดสุโขทัย

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย วัดมหาธาตุ
วัดชนะสงคราม วัดตระพังเงิน วัดพระพายหลวง วัดช้างล้อม วัดเจดีย์เจ็ดแถว
วัดเชตุพน แหล่งโบราณคดีเครื่องปั้นดินเผาสุโขทัย เนินประสาธพระร่วง
พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๓

เส้นทางที่ ๔

จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานีและอำนาจเจริญ

จังหวัดนครราชสีมา

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ศาลหลักเมือง ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดศาลาลอย อุทยานไม้กลายเป็นหิน เขื่อนลำตะคอง
น้ำตกหินเพิง เขื่อนลำพระเพลิง ถ้ำเขาจันทร์งาม ฯลฯ

จังหวัดบุรีรัมย์

อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ปราสาทหินเมืองต่ำ ปราสาทกุสุวันเตง วนอุทยานเขากระโดง
เขื่อนลำนางรอง ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าไหมบ้านนาโพธิ์ วัดโพธิ์น้อย อ่างเก็บน้ำทุ่งแหลม ฯลฯ

จังหวัดศรีสะเกษ

น้ำตกสำโรงเกียรติ น้ำตกห้วยจันทร์ บึงนกเป็ดน้ำไพรบึง ฯลฯ

จังหวัดสุรินทร์

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมู่บ้านช้าง วนอุทยานพนมสวาย เขตอนุรักษ์พันธุ์ไม้สนสองใบ
ปราสาทบ้านไพล ปราสาทศรีขรภูมิ ปราสาทเมืองที ฯลฯ

จังหวัดอุบลราชธานี

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม แก่งสะพือ อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ แม่น้ำสองสี
อุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย วัดทุ่งศรีเมือง วัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง)
วัดหนองป่าพง เขื่อนสิรินธร ภาพเขียนสีโบราณ ฯลฯ

จังหวัดอำนาจเจริญ

พระมงคลมิ่งเมือง วัดถ้ำแสงเพชร วนอุทยานภูสิงห์-ภูผาผึ้ง อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว
แหล่งโบราณคดีบ้านโนนเมือง แก่งต่างหล่า ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๔

เส้นทางที่ ๕
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทองและสิงห์บุรี

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระราชวังบางปะอิน วัดนิเวศธรรมประวัติราชวรวิหาร อุทยานประวัติศาสตร์
พระนครศรีอยุธยา วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดใหญ่ชัยมงคล วัดไชยวัฒนาราม
วัดพระศรีสรรเพชญ์วิหารพระมงคลบพิตร วัดมหาธาตุ วัดหน้าพระเมรุ วัดราชบูรณะ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ฯลฯ

จังหวัดลพบุรี

พระปรางค์สามยอด พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ พุ่งทานตะวัน
พิพิธภัณฑวัตถุเรือนปั้น ฯลฯ

จังหวัดอ่างทอง

บ้านทรงไทยจำลอง วัดอ่างทองวรวิหาร วัดต้นสน วัดสุวรรณเสวริยาราม
วัดป่าโมกวรวิหาร หมู่บ้านท่าคลอง วัดไชโยวรวิหาร สวนนกธรรมชาติ ฯลฯ

จังหวัดสิงห์บุรี

อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจันและอุทยานค่ายบางระจัน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี
เมืองโบราณบ้านคูเมือง อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย วัดพิบูลทอง ฯลฯ

วัด และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๕

เส้นทางที่ ๖

จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรีและสุพรรณบุรี

จังหวัดนครปฐม

องค์พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย สวนสามพราน
พุทธมณฑล ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียง ตลาดบางหลวง ฯลฯ

จังหวัดราชบุรี

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำคลองโพธิ์หัก พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี
พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ วัดขนอน พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง อุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยาม
เมืองโบราณบ้านคูบัว บ่อน้ำพุร้อนโป่งกระทิง ถ้ำถ้ำเขาวง เขาแก่นจันทน์
ธารน้ำร้อนบ่อคลึง สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคกลาง สวนภูมิปัญญาชาวบ้าน (พิพิธภัณฑ์ผ้า)
ถ้ำเขาบิน ถ้ำจอมพล เขาช่องปราน ฯลฯ

จังหวัดเพชรบุรี

วัดมหาธาตุวรวิหาร อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรี (เขาวัง) ชายหาดชะอำ
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร น้ำพุร้อนหนองหญ้าปล้อง
ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำหรือลาวโซ่ง พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน หาดปึกเตียน
พระรามราชินีเวศน์ เขابันไดอิฐ หาดเจ้าสำราญ ฯลฯ

จังหวัดกาญจนบุรี

หอศิลป์และพิพิธภัณฑ์สงครามโลกครั้งที่ ๒ (พิพิธภัณฑ์อักษะเคลย์ศึก)
สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก สะพานข้ามแม่น้ำแคว อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์
อุทยานแห่งชาติไทรโยค หมู่บ้านช้างไทรโยค เขื่อนวชิราลงกรณ์ อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ
อุทยานแห่งชาติเขาแหลม วัดวังแก้วเวการาม อุทยานแห่งชาติเอราวัณ เขื่อนศรีนครินทร์
ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม บ้านหนองขาว ฯลฯ

จังหวัดสมุทรสาคร

วัดโคกขาม ศาลพันท้ายนรสิงห์ วัดช่องลม วัดป่าชัยรังสี ป้อมวิเชียรโชฎก ฯลฯ

จังหวัดสมุทรสงคราม

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์รชกาลที่ ๒ (อุทยาน ร.๒) ตลาดน้ำอัมพวา วัดจุฬามณี
ดอนหอยหลอด ตลาดน้ำท่าคา วัดเพชรสมุทรวรวิหาร (หลวงพ่อบ้านแหลม) ฯลฯ

จังหวัดสุพรรณบุรี

พระบรมราชานุสรณ์ดอนเจดีย์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุพรรณบุรี บึงฉวาก
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชาวนาไทย หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย วัดไผ่โรงวัว
วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร ตลาดสามชุก ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๖

เส้นทางที่ ๗
จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด

จังหวัดชลบุรี

วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร วัดใหญ่อินทาราม หาดบางแสน เขาสามมุก
สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล เกาะสีชัง สวนสัตว์เปิดเขาเขียว หาดพัทยา
หาดจอมเทียน ปราสาทสัจธรรม สวนเสือศรีราชา น้ำตกชั้นตาเถร ฯลฯ

จังหวัดระยอง

อนุสาวรีย์สุนทรภู่ หาดแม่รำพึง แหลมแม่พิมพ์ หาดพยูนและหาดปลา
อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด
สวนวังแก้ว พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ วัดบ้านดอน ฯลฯ

จังหวัดจันทบุรี

แหลมเสด็จ-อ่าวคุ้งกระเบน คุ้งวิมาน อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ วัดเขาสุกิม
อุทยานแห่งชาติน้ำตกพริ้ว แหล่งเรือโบราณ สำนักงานโบราณคดีไดโนเสาร์ น้ำตกกระทิง
โบราณสถานค่ายเนินวง วนอุทยานเขาแหลมสิงห์ ฯลฯ

จังหวัดตราด

เกาะกูด เกาะหมาก อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง เกาะปูด แหลมงอบ วัดบุปผาราม
วัดเมืองเก่าแสนตุ้ม วัดโยธานิมิต น้ำตกสลัดได ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๗

เส้นทางที่ ๘

จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราชและพัทลุง

จังหวัดชุมพร

อนุสรณ์สถานกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ หาดทรายรี หาดมราตภาพ หาดผาแดง
วนอุทยานเขาพวง ปากน้ำชุมพร วัดพระธาตุสวี อ่าวทุ่งมะขาม น้ำตกเหวไหลม
วนอุทยานน้ำตกกะเปาะ อุทยานแห่งชาติคลองเพรา บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู ฯลฯ

จังหวัดระนอง

สุสานเจ้าเมืองระนอง คอคอดกระ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน วัดสุวรรณคีรี
วัดหาดส้มแป้น น้ำตกโตนเพชร อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว อุทยานแห่งชาติเขาแหลมสน
หาดส้มแป้น ฯลฯ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เทือกเขาบรรทัด สวนโมกขพลาราม วัดพระบรมธาตุไชยารวิหาร เกาะสมุย เกาะพะงัน
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง เกาะนางยวน ตกหมึกหอมที่คั่นธูลี (สุราษฎร์ธานี)
ฟาร์มหอยนางรม อำเภอกาญจนดิษฐ์ วิทยาลัยฝักลิง เกาะเต่า คลองร้อยสาย ชุมชนลีเล็ด
อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง (ล่องแก่งคลองยัน) อุทยานแห่งชาติเขาสก เขื่อนรัชชประภา ฯลฯ

จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร วัดสวนป่าน กำแพงเมือง บ้านคีรีวง น้ำตกพรหมโลก
หาดขนอม อุทยานแห่งชาติเขาหลวง น้ำตกกรุงชิง วัดเจดีย์หลวง วัดธาตุอาราม
แหล่งโบราณคดีเขาควา แหยมตะลุมพุก หาดสิชล และหาดหินงาม ฯลฯ

จังหวัดพัทลุง

อุทยานนกน้ำทะเลน้อย ภูเขาอกทะลุ หาดแสนสุขลำปำ วัดคูหาสวรรค์ หาดไข่เต่า
น้ำตกไพรวัลย์ บ่อน้ำร้อนเขาชัยสน และน้ำตกตะโหมด อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๘

เส้นทางที่ ๙

จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่และตรัง

จังหวัดภูเก็ต

แหลมพรหมเทพ หาดกะรน หาดกะตะ หาดป่าตอง หาดราไวย์ เกาะสิเหร่ เขารัง
วัดไชยธาราราม (วัดฉลอง) หมู่บ้านไทยภูเก็ต อุทยานแห่งชาติสิรินาถ หาดในยาง
อนุสาวรีย์สตรี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง ฯลฯ

จังหวัดพังงา

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ (วัดบางเหรียง) วัดถ้ำสุวรรณคูหา อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา
อุทยานแห่งชาติเขาลำรุ้ง อุทยานแห่งชาติเขาลำปี หาดท้ายเหมือง อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เกาะยาวใหญ่และเกาะยาวน้อย ถ้ำลอด เกาะปันหยี
เขาพิงกัน เขาตะปู เขาช้าง ถ้ำถ้ำชีสวรรค์ ถ้ำลูกเสือ ฯลฯ

จังหวัดกระบี่

สุสานหอย พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม หมู่เกาะในทะเลอ่าวนาง หมู่เกาะในทะเลอ่าวลึก
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา เกาะลันตาใหญ่ อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี
สระมรกต น้ำตกร้อน ถ้ำเลเขากอบ หาดเจ้าไหม เขาชนาน้ำ อุทยานแห่งชาติหาด
นพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี อุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา คลองสองน้ำ ฯลฯ

จังหวัดตรัง

ทะเลตรัง เกาะเชือก น้ำตกเขาลำลึก สระกะพังสุรินทร์ อุทยานนกน้ำ คลองลำซาม
อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เกาะมุก ถ้ำมรกต เกาะโหล่ง เกาะกระดาน หาดปากเมง
ทะเลสองห้อง น้ำตกโดนเต๊ะ วนอุทยานเขาช่อง ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่น ๆ ในเส้นทางที่ ๙

เส้นทางที่ ๑๐

จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี

จังหวัดสงขลา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา พิพิธภัณฑศัตตัตินวิทยาสถาบันทักษิณคดีศึกษา
อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง วัดมัสยิดมาวาส แหลมสมิหลา อุทยานนกน้ำคูขุด
ทะเลสาบสงขลา เกาะยอ สะพานติณสูลานนท์ น้ำตกโตนงาช้าง ฯลฯ

จังหวัดสตูล

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสตูล ถ้ำภูภาเพชร อุทยานแห่งชาติทะเลบัน อุทยานแห่งชาติตะรุเตา
อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา เกาะหลีเป๊ะ หมู่เกาะอาดัง-ราวี หาดปากบารา ฯลฯ

จังหวัดยะลา

อุทยานแห่งชาติบางลาง เขื่อนบางลาง หมู่บ้านซาไก วนอุทยานน้ำตกธารโต
น้ำตกอินทรรศ พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข ฯลฯ

จังหวัดนราธิวาส

พระตำหนักทักษิณราชินเวศน์ อุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป ชายหาดนราทัศน์
เกาะยาว น้ำตกบาโจ ฯลฯ

จังหวัดปัตตานี

ศาลหลักเมืองปัตตานี วัดช้างให้ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว
หาดชลาชัย ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๑๐

เส้นทางที่ ๑๑

จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ เลย หนองบัวลำภู อุดรธานีและหนองคาย

ขอนแก่น

บึงแก่นนคร พระธาตุขามแก่น บึงทุ่งสร้าง เขื่อนอุบลรัตน์ อุทยานแห่งชาติภูเวียง
เมืองโบราณโนนเมือง อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน พระมหาธาตุแก่นนคร
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น ภูแก้ว หมู่บ้านทุ่งนาง อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ
อุทยานแห่งชาติน้ำพอง เมืองโบราณโนนเมือง ศาลาไหมไทย ผานกเค้า ฯลฯ

จังหวัดชัยภูมิ

ป่าหินงาม ทุ่งดอกกระเจียว น้ำตกไทรทอง อุทยานแห่งชาติตาดโตนและมอหินขาว
น้ำตกตาดฟ้า อุทยานแห่งชาติภูแล่นคา พระธาตุหนองสามหมื่น ปรางค์กู๋
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ถ้ำวัวแดง ฯลฯ

จังหวัดเลย

อุทยานแห่งชาติภูกระดึง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง แก่งคุดคู้ พระธาตุสี่สองรัก
อุทยานแห่งชาติภูเรือ สวนหินผางาม ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย วนอุทยานภูผาล้อม
วัดศรีคุณเมือง หมู่บ้านวัฒนธรรมไทดำ ฯลฯ

จังหวัดหนองบัวลำภู

แหล่งโบราณคดีภูผายา ถ้ำเฮอร์วีน สุสานหอยล้านปี มณฑปหลวงปู่ขาว ถ้ำสุวรรณคูหา ฯลฯ

จังหวัดอุดรธานี

สวนสาธารณะหนองประจักษ์ศิลปาคม พระพุทธบาทบัวบก พระพุทธบาทบัวบาน
อุทยานธารงาม-ภูฝอยลม วัดป่าบ้านตาด พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียง
วัดถ้ำกลองเพล น้ำตกยูงทอง พระพุทธบาทหลังเต่า ฯลฯ

จังหวัดหนองคาย

สะพานมิตรภาพไทย-ลาว พระธาตุหนองคาย (พระธาตุกลางน้ำ) วัดหินหมากเป้ง
พระธาตุบังพวน พระธาตุบุ (โพนจิกเวียงจั่ว) ภูทอก ศาลาแก้วกู่ หาดจอมมณี
น้ำตกธารทิพย์ น้ำตกธารทอง ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๑๑

เส้นทางที่ ๑๒

จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนมและมุกดาหาร

จังหวัดมหาสารคาม

พระธาตุนาคูน พระพุทธรูปมิ่งเมือง วนอุทยานโกสัมภี แก่งเลิงจาน กู่สันตรัตน์
ป่าคุณลำพัน หมู่บ้านปั้นหม้อ บ้านหนองเขื่อนช้าง บ้านแพง กุ่มหาธาตุ (ปรางค์กู่บ้านเขวา)
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมอีสาน ฯลฯ

จังหวัดร้อยเอ็ด

ปราสาทปรางค์กู่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติร้อยเอ็ด บึงพลาญชัย วนอุทยานผาน้ำย้อย
วัดบูรพาภิราม กู่กาสิงห์ มหาเจดีย์ชัยมงคล ฯลฯ

จังหวัดยโสธร

พระธาตุก่องข้าวน้อย วัดมหาธาตุ ภูเก้าพระ พระพุทธบาทยโสธร ฯลฯ

จังหวัดกาฬสินธุ์

พิพิธภัณฑ์สิรินธร หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง เมืองฟ้าแดดสงยาง เขื่อนลำปาว
น้ำตกผานางคอย กลุ่มทอผ้าแพรวา วนอุทยานภูพระ ฯลฯ

จังหวัดสกลนคร

พระธาตุเชิงชุม หนองหาน สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พระธาตุจุม
พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ อุทยานแห่งชาติภูพาน พระธาตุเพ็ก อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก
เขื่อนน้ำพุง เขื่อนน้ำอูน ฯลฯ

จังหวัดนครพนม

วัดมหาธาตุ พระธาตุพนม วัดศรีเทพประดิษฐาราม พระธาตุท่าอุเทน อุทยานแห่งชาติภูลิงกา
วนอุทยานน้ำตกตาดขาม น้ำตกตาดโพธิ์ พระธาตุเรณูนคร พระธาตุศรีคุณ พระธาตุมหาชัย ฯลฯ

จังหวัดมุกดาหาร

วัดศรีมงคลใต้ พระพุทธสิงห์สอง อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร สะพานมิตรภาพไทย-ลาว ๒
น้ำตกตาดโตน หอยสมัยหิน วนอุทยานภูหมู ภูผาเทิบ แก่งกะเบา ฯลฯ

วัดและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอื่นๆ ในเส้นทางที่ ๑๒

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ

แบ่งเป็น ๘ หลักสูตร ดังนี้

๑. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ต่างประเทศ-เฉพาะพื้นที่)
๒. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ไทย-เฉพาะพื้นที่)
๓. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (เดินป่า)
๔. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ศิลปวัฒนธรรม)
๕. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ทางทะเล)
๖. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ทะเลชายฝั่ง)
๗. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ)
๘. หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (วัฒนธรรมท้องถิ่น)

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นมัคคุเทศก์เฉพาะ

๑. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป และต้องฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี
๒. ต้องมีสัญชาติไทย
๓. ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐(๒) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้
 - (ก) เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด
 - (ข) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว
 - (ค) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ และยังไม่พ้นกำหนด ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์
 - (ง) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖ (๕) หรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓ (๕)
 - (จ) เคยถูกเพิกถอนทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวมาแล้วยังไม่ถึง ๕ ปี นับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์
๔. มีบุคลิกภาพดีและเป็นผู้มีใจรักในงานบริการ

ยกเว้น

- หลักสูตรมัธยมศึกษาเฉพาะ (ต่างประเทศ-เฉพาะพื้นที่) ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป หรือมีประสบการณ์ทำงานด้านการท่องเที่ยว และมีความสามารถด้านภาษาโดยมีหนังสือรับรองจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย

- หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ศิลปวัฒนธรรม) คือผู้ที่ได้รับปริญญาโทหรือเอกในสาขาสังคมศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ ซึ่งเน้นลักษณะวิชาทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และเคยเป็นวิทยากรภาคการศึกษาออกสถานที่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ในหลักสูตรอบรมมััคคุเทศก์ ซึ่งจัดโดยสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การขออนุญาตฝึกอบรมหลักสูตรวิชามัคคุเทศก์เฉพาะให้ใช้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การขออนุญาตฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ แนบท้ายประกาศฯ นี้

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ

คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ พร้อมคำอธิบายรายวิชา

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ต่างประเทศ - เฉพาะพื้นที่)
(จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๖๓ ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

๑. วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๒๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๙ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๒๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๙ วิชา		
๓. การศึกษานอกสถานที่	ไม่น้อยกว่า	๘ ชั่วโมง
๔. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ไม่น้อยกว่า	๑๕ ชั่วโมง

ภาคความรู้ทางวิชาการ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง

๑. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ
๒. ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
๓. เทศกาล งานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น
๔. สถานที่ท่องเที่ยวของท้องถิ่น
๕. โรงแรมและสถานพักแรมในท้องถิ่น
๖. ภัตตาคาร และร้านอาหารในท้องถิ่น
๗. ผลิตภัณฑ์พื้นเมือง และของที่ระลึก
๘. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว
๙. หลักการและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หมายเหตุ ทุกวิชาข้างต้น ให้มีการบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศนั้นๆ และจัดเพิ่ม ชั่วโมงฝึกพูดทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ๑ ชั่วโมง โดยเนื้อหาวิชาต้องครอบคลุมทั้งจังหวัดที่ขอความเห็นชอบ จัดฝึกอบรม และจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับ

ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ (ให้มีการดูงาน)
๓. การฝึกพูดในที่ชุมชน (ให้มีการฝึกปฏิบัติด้วยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศนั้นๆ)
๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
๕. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
(พฤติกรรมของชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นๆ)
๖. การให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เพิ่มวิชาปฐมพยาบาลและให้มีการฝึกปฏิบัติด้วย
๗. มนุษยสัมพันธ์
๘. จิตวิทยาการให้บริการ
๙. พระประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ภาคการศึกษาออกสถานที่

ไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง

กำหนดให้จัดเส้นทางการศึกษาออกสถานที่ในจังหวัดที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม และในจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อด้วย สถาบันจะต้องจ้างมัคคุเทศก์ให้ปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างอย่างครบถ้วน เฉพาะเส้นทางที่จัดในครั้งแรก ส่วนเส้นทางอื่นให้มีมัคคุเทศก์ตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงและให้นักศึกษาเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

ภาคความรู้ภาษาต่างประเทศ

ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง

๑. เน้นในด้านการสนทนาในชีวิตประจำวัน
๒. การใช้ภาษาในอาชีพมัคคุเทศก์
๓. มารยาทใช้ภาษาต่างๆ การเจรจาต่อรอง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ การรับโทรศัพท์
๔. ทบทวนหลักภาษา และทบทวนการเรียน
๕. เน้นให้มีการฝึกพูดในภาษาต่างประเทศให้มากที่สุด จะใช้เนื้อหาจากภาคความรู้ทางวิชาการ ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ และภาคความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว มาใช้เน้นเนื้อหาในการฝึกพูดในภาคนี้อีกครั้งก็ได้

หมายเหตุ

๑. เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษาไทยให้มีครบทุกวิชา ส่วนเอกสารการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรมนั้นๆ และมีเฉพาะวิชาที่ระบุให้ฝึกอบรมเป็นภาษาต่างประเทศนั้นๆ
๒. ภาษาต่างประเทศนั้นๆ หมายถึงภาษาต่างประเทศที่สถาบันผู้จัดฝึกอบรมได้รับความเห็นชอบให้จัดฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (ไทย - เฉพาะพื้นที่) (จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔๘ ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

๑. วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๒๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๘ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๒๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๙ วิชา		
๓. การศึกษานอกสถานที่	ไม่น้อยกว่า	๘ ชั่วโมง

ภาคความรู้ทางวิชาการ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง

๑. อุทสาหกรรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ
๒. ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น
๓. เทศกาล งานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น
๔. โรงแรมและสถานพักแรมในท้องถิ่น
๕. ภัตตาคาร และร้านอาหารในท้องถิ่น
๖. ผลิตภัณฑ์พื้นเมือง และของที่ระลึก
๗. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว
๘. หลักการและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

หมายเหตุ ทุกวิชาข้างต้น ให้จัดเพิ่มชั่วโมงฝึกพูด ๑ ชั่วโมง โดยเนื้อหาวิชาต้องครอบคลุมทั้งจังหวัด ที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม และจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อด้วย

ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ (ให้มีการศึกษาดูงาน)
๓. การฝึกพูดในที่ชุมชน (ให้มีการฝึกปฏิบัติด้วย)
๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
๕. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
๖. การให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว เพิ่มวิชาปฐมพยาบาลและให้มีการฝึกปฏิบัติด้วย
๗. มนุษยสัมพันธ์
๘. จิตวิทยาการให้บริการ
๙. พระประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ภาคการศึกษานอกสถานที่

ไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง

กำหนดให้จัดเส้นทางการศึกษานอกสถานที่ในจังหวัดที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม และในจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกันด้วย สถาบันจะต้องจ้างมัคคุเทศก์อาชีพให้ปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างอย่างครบถ้วน เฉพาะเส้นทางที่จัดในครั้งแรก ส่วนเส้นทางอื่นให้มีมัคคุเทศก์ตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงและให้นักศึกษาเวียนกัน ฝึกฝนตลอดเส้นทาง

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (เดินป่า)
(จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙๐ ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

๑. วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๔๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๐ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๒๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๑ วิชา		
๓. การศึกษานอกสถานที่	ไม่น้อยกว่า	๑๕ ชั่วโมง
๔. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ไม่น้อยกว่า	๑๕ ชั่วโมง

ภาคความรู้ทางวิชาการ **ไม่น้อยกว่า ๔๐ ชั่วโมง**

๑. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ
๒. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเดินป่า
๓. ภูมิศาสตร์ของภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับเดินป่า
๔. ชนพื้นเมืองในท้องถิ่น
๕. พันธุ์ไม้ป่าและสัตว์ป่า
๖. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว
๗. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดและมอมเมา
๘. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
๙. สัมมนาปัญหาเดินป่า
๑๐. ระบบนิเวศของธรรมชาติ

หมายเหตุ ทุกวิชาข้างต้น ให้มีการบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศนั้นๆ และจัดเพิ่ม ชั่วโมงฝึกพูดทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ๑ ชั่วโมง

ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ **ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง**

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ (ให้มีการดูงานและฝึกปฏิบัติ)
๓. การฝึกพูดในที่ชุมชน (ให้มีการฝึกปฏิบัติด้วยทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศนั้นๆ)
๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
๕. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ
(พฤติกรรมของชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นๆ)
๖. การปฐมพยาบาลและรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวเดินป่า (ให้มีการฝึกปฏิบัติ)
๗. การจัดเที่ยวป่า
๘. การยิงชีพในป่า
๙. มนุษย์สัมพันธ์
๑๐. จิตวิทยาการให้บริการ
๑๑. พระประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ภาคการศึกษาออกสถานที่

ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง

กำหนดให้จัดเส้นทางการศึกษาออกสถานที่ในจังหวัดที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม สถาบันจะต้องจ้างมัคคุเทศก์อาชีพให้ปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างอย่างครบถ้วนเฉพาะเส้นทางที่จัดในครั้งแรก ส่วนเส้นทางอื่นให้มีมัคคุเทศก์ตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงและให้นักศึกษาเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

ภาคความรู้ภาษาต่างประเทศ

ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง

๑. เน้นในด้านการสนทนาในชีวิตประจำวัน
๒. การใช้ภาษาในอาชีพมัคคุเทศก์
๓. มารยาทการใช้ภาษาต่างๆ การเจรจาต่อรอง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ การรับโทรศัพท์
๔. ทบทวนหลักภาษา และทบทวนการเขียน
๕. เน้นให้มีการฝึกพูดในภาษาต่างประเทศให้มากที่สุด จะใช้เนื้อหาจากภาคความรู้ทางวิชาการ ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ และภาคความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวมาใช้เน้นเนื้อหาการฝึกพูดในภาคนี้อีกครั้งก็ได้

หมายเหตุ

๑. เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษาไทยให้มีครบทุกวิชา ส่วนเอกสารการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรมนั้นๆ และมีเฉพาะวิชาที่ระบุให้ฝึกอบรมเป็นภาษาต่างประเทศนั้นๆ
๒. ภาษาต่างประเทศนั้นๆ หมายถึงภาษาต่างประเทศที่สถาบันผู้จัดฝึกอบรมได้รับความเห็นชอบให้จัดฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาแม่คฤหะ (ศิลปวัฒนธรรม)
(จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙๐ ชั่วโมง)

คือ ผู้ที่ได้รับปริญญาโทหรือเอกในสาขาสังคมศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ ซึ่งเน้นลักษณะวิชาทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม วรรณคดี และเคยเป็นวิทยากรภาคการศึกษาออกสถานที่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ในหลักสูตรอบรมแม่คฤหะ ซึ่งจัดโดยสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

โครงสร้างหลักสูตร

๑. วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๓๕ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๗ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๒๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๑๓ วิชา		
๓. การศึกษานอกสถานที่	ไม่น้อยกว่า	๓๐ ชั่วโมง
๔. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ไม่น้อยกว่า	๑๕ ชั่วโมง

๑. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ
๒. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวทางทะเล
๓. ปัญหามลภาวะและการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล
๔. ลักษณะทั่วไปของทะเลไทย
๕. ระบบนิเวศวิทยาและสิ่งมีชีวิตในทะเล
๖. โบราณคดีใต้น้ำเบื้องต้น
๗. แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของไทย

ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมง

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ (ให้มีการดูงานและฝึกปฏิบัติ)
๓. การฝึกพูดในที่ชุมชน (ให้มีการฝึกปฏิบัติด้วยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศนั้นๆ)
๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
๕. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของชาวไทยและชาวต่างประเทศ
(พฤติกรรมของชาวต่างประเทศที่ใช้ภาษาต่างประเทศนั้นๆ)
๖. การปฐมพยาบาลและรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเล (ให้มีการฝึกปฏิบัติ)
๗. มนุษยสัมพันธ์
๘. จิตวิทยาการให้บริการ
๙. พระประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
๑๐. การกู้ภัยทางทะเล
๑๑. การดำน้ำเบื้องต้น
๑๒. ทักษะชาวเรือเบื้องต้น (Boatmanship)
๑๓. รูปแบบการจัดนำเที่ยวทางทะเล

ภาคการศึกษาออกสถานที่

ไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง

กำหนดให้จัดเส้นทางการศึกษาออกสถานที่ในจังหวัดที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม สถาบันจะต้องจ้างมัคคุเทศก์อาชีพให้ปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างอย่างครบถ้วนเฉพาะเส้นทางที่จัดในครั้งแรก ส่วนเส้นทางอื่นให้มีมัคคุเทศก์ตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงและให้นักศึกษาเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

ภาคความรู้ภาษาต่างประเทศ

ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง

๑. เน้นในด้านการสนทนาในชีวิตประจำวัน
๒. การใช้ภาษาในอาชีพมัคคุเทศก์
๓. มารยาทการใช้ภาษาต่างๆ การเจรจาต่อรอง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ การรับโทรศัพท์
๔. ทบทวนหลักภาษา และทบทวนการเขียน
๕. เน้นให้มีการฝึกพูดในภาษาต่างประเทศให้มากที่สุด จะใช้เนื้อหาจากภาคความรู้ทางวิชาการ ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ และภาคความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวมาใช้เน้นเนื้อหาการฝึกพูดในภาคนี้อีกครั้งก็ได้

หมายเหตุ

๑. เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษาไทยให้มีครบทุกวิชา ส่วนเอกสารการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรมนั้นๆ และมีเฉพาะวิชาที่ระบุให้ฝึกอบรมเป็นภาษาต่างประเทศนั้นๆ
๒. ภาษาต่างประเทศนั้นๆ หมายถึงภาษาต่างประเทศที่สถาบันผู้จัดฝึกอบรมได้รับความเห็นชอบให้จัดฝึกอบรม

ภาคการศึกษาออกสถานที่

ไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง

กำหนดให้จัดเส้นทางการศึกษาออกสถานที่ในจังหวัดที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม สถาบันจะต้องจ้างมัคคุเทศก์อาชีพให้ปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างอย่างครบถ้วนเฉพาะเส้นทางที่จัดในครั้งแรก ส่วนเส้นทางอื่นให้มีมัคคุเทศก์ตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงและให้นักศึกษาเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

ภาคความรู้ภาษาต่างประเทศ

ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง

๑. เน้นในด้านการสนทนาในชีวิตประจำวัน
๒. การใช้ภาษาในอาชีพมัคคุเทศก์
๓. มารยาทการใช้ภาษาต่างๆ การเจรจาต่อรอง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ การรับโทรศัพท์
๔. ทบทวนหลักภาษา และทบทวนการเขียน
๕. เน้นให้มีการฝึกพูดในภาษาต่างประเทศให้มากที่สุด จะใช้เนื้อหาจากภาคความรู้ทางวิชาการ ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ และภาคความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวมาใช้เน้นเนื้อหาการฝึกพูดในภาคนี้อีกครั้งก็ได้

หมายเหตุ

๑. เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษาไทยให้มีครบทุกวิชา ส่วนเอกสารการฝึกอบรมภาษาต่างประเทศให้เป็นเอกสารภาษาต่างประเทศที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรมนั้นๆ และมีเฉพาะวิชาที่ระบุให้ฝึกอบรมเป็นภาษาต่างประเทศนั้นๆ
๒. ภาษาต่างประเทศนั้นๆ หมายถึงภาษาต่างประเทศที่สถาบันผู้จัดฝึกอบรมได้รับความเห็นชอบให้จัดฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์เฉพาะ (แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ)
(จำนวนชั่วโมงตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๕๐ ชั่วโมง)

โครงสร้างหลักสูตร

๑. วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๓๐ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๘ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๑๒ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ รวม ๑๐ วิชา		
๓. การศึกษานอกสถานที่	ไม่น้อยกว่า	๘ ชั่วโมง

ภาคความรู้ทางวิชาการ **ไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง**

๑. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ
๒. พื้นที่ธรรมชาติกับบทบาทด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
๓. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิศาสตร์กายภาพของแหล่งธรรมชาติ
๔. ชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรม และวิถีการดำรงชีวิต
๕. ระบบนิเวศและสังคมพืช
๖. ระบบนิเวศและสังคมสัตว์
๗. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
๘. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ **ไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมง**

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ (ให้มีการดูงานและฝึกปฏิบัติ)
๓. การฝึกพูดในที่ชุมชน (ให้มีการฝึกปฏิบัติด้วย)
๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
๕. การวางแผนนำเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ
๖. เทคนิคการสื่อความหมายธรรมชาติ
๗. การปฐมพยาบาลและรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยว (ให้มีการฝึกปฏิบัติ)
๘. มนุษยสัมพันธ์
๙. จิตวิทยาการให้บริการ
๑๐. พระประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ภาคศึกษานอกสถานที่

ไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง

กำหนดให้จัดเส้นทางการศึกษานอกสถานที่ในจังหวัดที่ขอความเห็นชอบจัดฝึกอบรม สถาบันจะต้อง
จ้างมัคคุเทศก์อาชีพให้ปฏิบัติงานเป็นต้นแบบหรือเป็นตัวอย่างอย่างครบถ้วนเฉพาะเส้นทางที่จัดในครั้งแรก
ส่วนเส้นทางอื่นให้มีมัคคุเทศก์ตัวอย่างเป็นพี่เลี้ยงและให้นักศึกษาเวียนกันฝึกฝนตลอดเส้นทาง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. วิชาความรู้ทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า	๒๔ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๗ วิชา		
๒. วิชาความรู้เฉพาะอาชีพ	ไม่น้อยกว่า	๑๒ ชั่วโมง
ประกอบด้วยวิชาต่างๆ รวม ๘ วิชา		
๓. การศึกษานอกสถานที่	ไม่น้อยกว่า	๘ ชั่วโมง

๑. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ
๒. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่
๓. ชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรม และวิถีการดำรงชีวิต
๔. การวางแผนนำเที่ยวในท้องถิ่น
๕. สถานที่สำคัญในท้องถิ่น
๖. หลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
๗. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์ (ให้มีการดูงานและฝึกปฏิบัติ)
๓. การฝึกพูดในที่ชุมชน (ให้มีการฝึกปฏิบัติด้วย)
๔. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
๕. การปฐมพยาบาลและรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยว (ให้มีการฝึกปฏิบัติ)
๖. มนุษยสัมพันธ์
๗. จิตวิทยาการให้บริการ
๘. พระประวัติและผลงานของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ภาคความรู้ทางวิชาการ

๑. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ

ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนาการท่องเที่ยว ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับจากการท่องเที่ยว และนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ

๒. ประวัติศาสตร์ไทย

แหล่งกำเนิดของชนชาติไทย การก่อตั้งอาณาจักรและยุคสมัยต่างๆ ของไทย วิวัฒนาการทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และเหตุการณ์สำคัญในเชิงประวัติศาสตร์

๓. ภูมิศาสตร์ไทย

ดินแดนของประเทศไทย การแบ่งภาคทางภูมิศาสตร์ ลักษณะภูมิประเทศ ฤดูกาล ประชากร การแบ่งเขตการปกครอง ลักษณะทางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย และปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

๔. สังคมไทย

สภาพสังคมไทยโดยทั่วไป ลักษณะโครงสร้างของสังคมไทย สถาบันต่างๆ ของสังคมไทย ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ ค่านิยมของสังคมไทยและศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย

๕. พุทธศาสนาในประเทศไทย

การรับพระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทย หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา อิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมและคตินิยมของไทย การปกครองของคณะสงฆ์และการศึกษาของคณะสงฆ์

๖. ศิลปกรรมไทย

ศิลปกรรมไทยในด้านและสมัยต่างๆ ได้แก่ สถาปัตยกรรมเกี่ยวกับวัด วัง เรือนไทย ประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปสมัยต่างๆ วรรณศิลป์ และประณีตศิลป์

๗. วรรณคดีไทย

วรรณคดีที่มีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทย อาทิ ไตรภูมิพระร่วง ปฐมโพธิกาชาดก รามเกียรติ์ และนิทานพื้นบ้าน

๘. นาฏศิลป์และดนตรีไทย

เครื่องดนตรีไทย วงดนตรีไทย การแสดงละคร โขน หนัง หุ่น การละเล่นพื้นเมือง ลิเก

๙. เทศกาลและงานประเพณีไทย

เทศกาล งานประเพณีในช่วงเวลาต่างๆ ของปี กีฬาที่ถือเป็นประเพณีและเป็นที่ยึดมั่นในนามของกีฬาไทย เช่น กระบี่กระบอง มวยไทย วัว ชนไก่ กัดปลา

๑๐. อาหารไทย

ลักษณะอาหารไทยทั้งสี่ภาค ศิลปะการปรุงอาหารไทยที่คำนึงถึงคุณค่าของโภชนาการ พร้อมด้วยรูป รส กลิ่น สี การจัดตกแต่ง การเลือกใช้ภาชนะ การจัดสำรับ

๑๑. หัตถกรรมไทย

หัตถกรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาคต่างๆ แหล่งผลิต วัสดุที่ใช้ ระดับคุณภาพ ระดับราคา และความรู้เรื่องศูนย์ศิลปาชีพ

๑๒. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ความสำคัญของการอนุรักษ์และวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประโยชน์ของการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี และการส่งเสริมผลงานศิลปหัตถกรรม

๑๓. ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมา เนื้อที่และอาณาเขตติดต่อ การแบ่งเขตการปกครอง ลักษณะทางด้านประชากร และลักษณะทางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของท้องถิ่น

๑๔. เทศกาล งานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น

เทศกาล งานประเพณีและกีฬาของท้องถิ่น วัฒนธรรมประจำถิ่น เช่น การแต่งกาย ภาษา การตั้งบ้านเรือน คตินิยม

๑๕. สถานที่ท่องเที่ยวของท้องถิ่น

ความรู้โดยละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ระยะทาง เส้นทาง การเดินทาง ค่าธรรมเนียม และการเข้าไปท่องเที่ยว

๑๖. โรงแรมและสถานที่พักแรมในท้องถิ่น

ชนิดของที่พักแรม สถานที่ตั้ง อัตราค่าที่พัก การจองที่พัก

๑๗. ภัตตาคารและร้านอาหารในท้องถิ่น

ประเภทของภัตตาคาร ร้านอาหาร ที่ตั้ง เวลาให้บริการ สามารถแนะนำเรื่อง การจัดอาหาร การกินในการนำเที่ยว และอาหารสำคัญเฉพาะถิ่น

๑๘. ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองและของที่ระลึก

ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น แหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย คุณภาพ ราคา

๑๙. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเดินป่า

ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว องค์ประกอบและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับจากการท่องเที่ยว ความสำคัญของการเดินป่ากับการท่องเที่ยว ผลกระทบของการท่องเที่ยวเดินป่าที่มีต่อชาวพื้นเมืองในท้องถิ่น ชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น พืชพรรณและสัตว์ป่า เป็นต้น

๒๐. ภูมิศาสตร์ของภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการเดินป่า

ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ธรณีวิทยา ทรัพยากรธรรมชาติ

๒๑. ชนพื้นเมืองในท้องถิ่น

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆ ในท้องถิ่น การแต่งกาย ภาษา การตั้งบ้านเรือน อาชีพ ลัทธิความเชื่อ พฤติกรรมและกิจกรรมประจำวัน ข้อความปฏิบัติและข้อควรระวังเมื่อเข้าไปเยี่ยมชม

๒๒. พันธุ์ไม้ป่า และสัตว์ป่า

ป่า ประเภทและชนิดต่างๆ พืชพรรณและสัตว์ป่า ระยะเวลาแพร่พันธุ์ ของป่า และสัตว์สงวน

๒๓. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดและมอมเมา

สิ่งเสพติดและมอมเมา สถานการณ์การเผยแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย นโยบาย และมาตรการป้องกันและปราบปราม

๒๔. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

การจำแนกประเภทของนักท่องเที่ยวตามวัย เพศ สถานภาพ วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว พฤติกรรมที่แตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม และศาสนาของนักท่องเที่ยว

๒๕. สัมมนาปัญหาเดินป่า

ประมวลปัญหาการนำเที่ยวเดินป่าโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมัคคุเทศก์และนักท่องเที่ยว รวบรวมเป็นกรณีศึกษาเพื่อพิจารณาตามแนวทางแก้ไข

๒๖. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวทางทะเล

ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว องค์ประกอบและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับจากการท่องเที่ยวและความสำคัญของการท่องเที่ยวทางทะเล

๒๗. ลักษณะทั่วไปของทะเลไทย

ลักษณะทางธรณีวิทยา กระแสน้ำ คลื่นลมในอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ลักษณะของชายฝั่ง ทะเลบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

๒๘. ระบบนิเวศวิทยาและสิ่งมีชีวิตในทะเล

ความสำคัญของระบบนิเวศต่อสภาพแวดล้อมทางทะเล สิ่งมีชีวิตกลุ่มต่างๆ วงและประวัติ ธรรมชาติ (Natural history) ของสัตว์ทะเลที่น่าสนใจบางชนิด พืชของสัตว์และพืชทะเลแบบต่างๆ ความรู้เรื่อง ปะการังที่พบในน่านน้ำไทย ความสำคัญและประโยชน์ของแนวปะการัง บทบาทของมัคคุเทศก์ต่อการอนุรักษ์ ปะการัง

๒๙. ปัญหามลภาวะและการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

ต้นเหตุที่ทำให้เกิดมลภาวะ ผลกระทบของมลภาวะต่อความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลไทย ความจำเป็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางทะเล แนวทางในการอนุรักษ์และบทบาทของมัคคุเทศก์ ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

๓๐. โบราณคดีใต้น้ำเบื้องต้น

ความสำคัญของการศึกษาโบราณคดีใต้น้ำ แหล่งโบราณคดีใต้น้ำของไทย ความสำคัญ ในการรักษาแหล่งโบราณคดีใต้น้ำ

๓๑. แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของไทย

แนวคิดในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติทางทะเล กฎ ระเบียบของอุทยานแห่งชาติทางทะเล แหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก แหล่งท่องเที่ยวบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันตก ตลอดจนเกาะแก่งต่างๆ และแหล่งท่องเที่ยวในทะเลอันดามัน

๓๒. แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในท้องถิ่น

ความรู้โดยละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ระยะทาง การเดินทาง ค่าธรรมเนียม และการเดินทางเข้าไปท่องเที่ยว

๓๓. ชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิต

สถานภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน วัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว ผลกระทบและวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

๓๔. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ความสำคัญของการอนุรักษ์และวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ประโยชน์ของการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี และการส่งเสริมผลงานศิลปหัตถกรรม

ภาคความรู้เฉพาะอาชีพ

๑. บทบาทหน้าที่ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

ความสำคัญของมัคคุเทศก์ในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาระสำคัญของพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมารยาทและจรรยาบรรณที่มัคคุเทศก์พึงมี

๒. วิธีการปฏิบัติงานของมัคคุเทศก์

การรับงานและการเตรียมตัวก่อนออกปฏิบัติหน้าที่ การรับเข้าและส่งออกที่สนามบิน วิธีการจัดรายการนำเที่ยว เทคนิคการนำชมสถานที่และการอธิบายให้ข้อมูลต่างๆ การอำนวยความสะดวกในระหว่างการเดินทาง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการนำเที่ยว การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ การรับค่าตอบแทนจากร้านค้า และสถานที่บริการนักท่องเที่ยว

๓. พิธีการเข้า-ออกราชอาณาจักร

หนังสือเดินทางและการตรวจลงตรา (Visa) การกรอกแบบฟอร์มการเข้า-ออกราชอาณาจักร พิธีการศุลกากรสำหรับผู้โดยสารขาเข้า-ออก ของต้องห้ามและของต้องกำจัดการนำเข้า-ออกราชอาณาจักร การนำเงินตราเข้า-ออกราชอาณาจักร

๔. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรงแรม

ประเภทและระดับของโรงแรม วิธีการติดต่อจองห้องพัก ชนิดของห้องพัก การลงทะเบียนเข้าพัก (Check-In) และการส่งคืนห้องพัก (Check-Out) กฎระเบียบของโรงแรมเกี่ยวกับการเข้าพัก แผนกต่างๆ ของโรงแรม การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกและบริการของโรงแรม

๕. การให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

ภัยในรูปแบบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว วิธีการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ในขณะที่เดินทางและนำชมสถานที่ ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลและข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือถูกโจรกรรมขณะเดินทาง การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือ เมื่อเกิดอุบัติเหตุ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความปลอดภัยและช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว

๖. มนุษย์สัมพันธ์

ศิลปการพูดสำหรับมัคคุเทศก์ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม เทคนิคการให้บริการ และกิจกรรมนันทนาการ

๗. การจัดเที่ยวป่า

รูปแบบของทัวร์ป่า เช่น การเดินป่า นั่งช้าง ล่องแพ นั่งเรือ นั่งเกวียน หรือนั่งรถยนต์ การวางแผนในการเดินทางท่องเที่ยวป่า การรายงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

๘. การยิงชีพในป่า

การใช้แผนที่ การเลือกทำเลที่พักแรม ทักษะในการหาอาหารจากป่า การเตรียมและความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์เดินป่า การประเมินสมรรถนะของผู้ร่วมทาง การป้องกันภัยจากธรรมชาติ

๙. การปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาลและการรักษาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทางทะเล วิธีการให้ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในขณะที่เดินทาง มาตรการที่ควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ฝึกทักษะในการใช้อุปกรณ์

เพื่อความปลอดภัยต่างๆ เช่น ชูชีพ แพยางฉุกเฉิน วิธีการควบคุมนักท่องเที่ยวขณะอยู่ในน้ำ การป้องกันและบำบัดพิษสัตว์ทะเล การปฐมพยาบาลในการทะเล

๑๐. การดำน้ำเบื้องต้น

ฝึกทักษะและความสามารถในการใช้อุปกรณ์ดำน้ำแบบ Skin Diving การช่วยคนตกน้ำ และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์สำหรับ Scuba Diving

๑๑. ทักษะชาวเรือเบื้องต้น (Boatmanship)

ความรู้เรื่องอุปกรณ์หลักในการเดินเรือ สัญญาณ การใช้เรือเล็ก การยังชีพบนเกาะ และฝึกทักษะการใช้อุปกรณ์พื้นฐานประจำเรือ เช่น เชือก สมอ ฯลฯ

๑๒. รูปแบบของการจัดท่องเที่ยวทางทะเล

รูปแบบต่างๆ ของการจัดท่องเที่ยวทางทะเล รวมทั้งการจัด Camping บริเวณชายฝั่งทะเล และการจัดนำเที่ยวเยาวชนอนุรักษ์ทะเล เพื่อให้ความรู้ ปฏิบัติงานในการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่เยาวชน

๑๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์

๑. สารสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. สารสำคัญของกฎหมายอื่นๆ ที่มีคคุเทศก์ทั่วไปควรทราบ

๒.๑ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรและศุลกากร

๒.๒ กฎหมายเกี่ยวกับการคมนาคมและขนส่ง

- ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการต่อความปลอดภัยและทรัพย์สินของผู้โดยสาร

- ระบบการประกันภัยที่ผู้ประกอบการทำให้แก่ผู้โดยสาร

๒.๓ กฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ และกฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

๒.๔ กฎระเบียบต่างๆ ในการไปท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาตินั้นๆ

๒.๕ กฎหมายสิ่งแวดล้อม

- การรักษาสิ่งแวดล้อมและความสะอาด

๒.๖ กฎหมายเกี่ยวกับโรงแรมและสถานบริการ

- ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานบริการและโรงแรม

- ระเบียบปฏิบัติในส่วนที่จะมาเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว

๒.๗ กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณี

๒.๘ กฎหมายเกี่ยวกับโสเภณีเด็ก การลามก อนาจาร และอื่นๆ

๒.๙ กฎหมายแรงงาน (ในส่วนที่จะใช้การรักษาสิทธิของตนเอง) ได้แก่

- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑

- พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๒

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๒.๑๐ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

- ให้ทราบบทลงโทษและมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลใช้แก้ปัญหา

๒.๑๑ กฎหมายเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมือง

๒.๑๒ พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑๓ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒)
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๓)
- พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๕๐ (ฉบับที่ ๔)

หมายเหตุ

๑. เป็นการศึกษากฎหมายใน ๒ แห่งนี้ ได้แก่
 - ปกป้องผลประโยชน์ของตน
 - ใช้ปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง
๒. เน้นการสอนหลักของกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและอธิบายให้เข้าใจถึงเหตุผล ความจำเป็นของการกำหนดข้อกฎหมายนั้นๆ
๓. ควรรวบรวมรายละเอียดต่างๆ ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องแจกประกอบในการฝึกอบรม เพื่อให้เป็นคู่มือศึกษาด้วยตนเองและใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

ภาคความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว

๑. โบราณสถานในประเทศไทย

อุทยานประวัติศาสตร์ และความเป็นมาของโบราณสถานสำคัญในท้องถิ่น

๒. พระบรมมหาราชวัง และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ประวัติความเป็นมา สถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในพระบรมมหาราชวัง และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ประวัติพระพุทธรูปสำคัญ พระพุทธรูปสำคัญ จิตรกรรมฝาผนัง และศิลปกรรมตกแต่ง

๓. สถานที่สำคัญในท้องถิ่น

วัด พิพิธภัณฑสถาน โบราณสถาน อนุสาวรีย์ ชุมชน การขยายตัวของชุมชนในท้องถิ่นที่จัดให้มีการศึกษาอบรม

๔. แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของไทย

แหล่งท่องเที่ยวสำคัญในภาคต่างๆ ของประเทศไทย เช่น โบราณสถาน ศาสนสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ภาคภาษาต่างประเทศ

ฝึกทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่งในการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง และมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น

เงื่อนไขในการรับใบอนุญาตมัคคุเทศก์

๑. ใบอนุญาตมัคคุเทศก์เฉพาะ (ต่างประเทศ-เฉพาะพื้นที่) บัตรใช้สีชมพู มีชื่อมัคคุเทศก์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยายให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี หรือด้านอื่นๆ โดยทั่วไป ให้แก่นักท่องเที่ยวเฉพาะภายในจังหวัดที่ระบุชื่อในใบอนุญาต และจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดที่ระบุชื่อนั้น

๒. ใบอนุญาตมัคคุเทศก์เฉพาะ (ไทย-เฉพาะพื้นที่) บัตรใช้สีฟ้า มีชื่อมัคคุเทศก์เฉพาะภาษาไทย ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทย ปฏิบัติงานในการบรรยายให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี หรือด้านอื่นๆ โดยทั่วไป ให้แก่นักท่องเที่ยวเฉพาะภายในจังหวัดที่ระบุชื่อในใบอนุญาต และจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดที่ระบุชื่อนั้น

๓. ใบอนุญาตมัคคุเทศก์เฉพาะ (เดินป่า) บัตรใช้สีเขียว มีชื่อมัคคุเทศก์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยายให้ความรู้หรือข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเส้นทาง การเดินทาง การพักแรมในป่า การยิงชีพในป่า การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายระหว่างเดินทาง ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ พันธุ์ไม้ สัตว์ป่า เพื่อชมหรือศึกษาสภาพทางธรรมชาติของป่า นอกจากนี้ให้หมายความรวมถึงการล่องแพ ล่องแก่ง ปีนเขา ฯลฯ ให้แก่นักท่องเที่ยวเฉพาะในเขตพื้นที่ป่า

๔. ใบอนุญาตมัคคุเทศก์เฉพาะ (ศิลปวัฒนธรรม) บัตรใช้สีแดง มีชื่อมัคคุเทศก์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยายให้ความรู้หรือข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรมหรือวรรณคดีของไทยได้โดยละเอียด ได้ทั่วราชอาณาจักร

๕. ใบอนุญาตมัคคุเทศก์เฉพาะ (ทางทะเล) บัตรใช้สีส้ม มีชื่อมัคคุเทศก์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยายให้ข้อมูลทางทะเลแก่นักท่องเที่ยว โดยจะต้องมีความรู้ทางสภาพภูมิอากาศ การให้ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การใช้และการป้องกันภัยทางทะเล การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดำน้ำชมปะการังและสัตว์น้ำทางทะเล การล่องเรือชมธรรมชาติ ฯลฯ ให้แก่นักท่องเที่ยวเฉพาะเขตพื้นที่ทางทะเล

๖. ใบอนุญาตมัคคุเทศก์เฉพาะ (ทะเลชายฝั่ง) บัตรใช้สีเหลือง มีชื่อมัคคุเทศก์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยายให้ข้อมูลทางทะเลแก่นักท่องเที่ยวโดยจะต้องมีความรู้ทางสภาพภูมิอากาศ การให้ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การใช้และการป้องกันภัยทางทะเล การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดำน้ำชมปะการังและสัตว์น้ำทางทะเล การล่องเรือชมธรรมชาติ ฯลฯ ให้แก่นักท่องเที่ยวเฉพาะเขตพื้นที่ทางทะเล หรือเกาะต่างๆ ของทะเลชายฝั่งโดยมีระยะชายฝั่งถึงสถานที่ท่องเที่ยวไม่เกิน ๔๐ ไมล์ทะเล

หมายเหตุ เขตพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดภูเก็ต ให้หมายถึงจังหวัดระนอง พังงา กระบี่และตรัง

๗. ใบอนุญาตมีคุณเทศก์เฉพาะ (แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ) บัตรใช้สีม่วง มีชื่อมีคุณเทศก์ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยาย ให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี หรือด้านอื่นๆ โดยทั่วไป ให้แก่นักท่องเที่ยว เฉพาะภายในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ระบุ ในใบอนุญาตนั้น

๘. ใบอนุญาตมีคุณเทศก์เฉพาะ (วัฒนธรรมท้องถิ่น) บัตรใช้สีน้ำตาล มีชื่อมีคุณเทศก์ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ให้ใช้ในกรณีเป็นผู้นำเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือชาวต่างประเทศ ปฏิบัติงานในการบรรยาย ให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี หรือด้านอื่นๆ โดยทั่วไป ให้แก่นักท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่นที่ระบุชื่อในใบอนุญาตนั้น

การขอความเห็นชอบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์

สถาบันการศึกษาที่ประสงค์จะดำเนินการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติตาม **หลักเกณฑ์วิธีการและขั้นตอนการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์** ของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลาง กรมการท่องเที่ยว ตั้งแต่เริ่มขอความเห็นชอบจนเสร็จสิ้นโครงการ ดังนี้

๑. คุณสมบัติของสถาบันที่จัดอบรม

- (๑) ต้องเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ดำเนินการสอนสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวหรือสาขาวิชามัคคุเทศก์
- (๒) การบริหารจัดการในนามของสถาบันการศึกษา
- (๓) มีอาจารย์ประจำ และหรือวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ตรงตามรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างเพียงพอ
- (๔) สถานที่จัดอบรม ห้องประชุมและเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเหมาะสม

๒. การเสนอโครงการเพื่อขอความเห็นชอบ

- (๑) ให้สถาบันการศึกษาที่มีคุณสมบัติตาม ข้อ ๑ เสนอโครงการและหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ไปยังสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- (๒) เอกสารประกอบการพิจารณาประกอบด้วยระเบียบการ ใบสมัคร เอกสารประกอบการฝึกอบรม รายชื่ออาจารย์หรือวิทยากร

๓. ขั้นตอนการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

- (๑) สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาเสนอว่าสอดคล้องกับหลักสูตรที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กำหนด
- (๒) สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางอาจส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบสถานที่ดำเนินการฝึกอบรมว่ามีความพร้อมสามารถดำเนินการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ขั้นตอนและวิธีการจัดการฝึกอบรมที่สถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการ

- (๑) การประชาสัมพันธ์โครงการและการรับสมัครผู้เข้ารับการฝึกอบรมกระทำได้เมื่อโครงการและหลักสูตร ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์กลางแล้ว
- (๒) คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมััคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(ก) มีสัญชาติไทย

(ข) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์

- (ค) วุฒิการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกลาง
- (ง) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือโรคติดต่อตามที่คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กำหนด
- (จ) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบหรือเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) สถาบันการศึกษาที่จะดำเนินการฝึกอบรม ต้องตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ถูกต้องทุกราย
- (๔) หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผล
- ๔.๑ การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อ (๑) - (๓)
 - ให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้คัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์
- ๔.๒ การวัดผลและการสำเร็จการฝึกอบรม
- ใช้เกณฑ์ตัดสินว่า **ผ่าน/ไม่ผ่าน** สำหรับเกณฑ์ **“ผ่าน”** ต้องสอบผ่านภาคทฤษฎีไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ และภาคปฏิบัติไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ และ **“ไม่ผ่าน”** คือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
- ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ ที่เปิดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ทั่วไป

ในการประเมินผล โดยคณะกรรมการที่สถาบันการศึกษาแต่งตั้งขึ้น ภายใต้การกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานของสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง ทั้งนี้ ให้มีผู้แทนจากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและผู้แทนจากสมาคมมัคคุเทศก์ มาร่วมในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ด้วย

๕. การกำกับ ดูแล และควบคุมมาตรฐาน

- (๑) รายชื่อวิทยากรที่มาให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะต้องตรงกับรายชื่อที่แนบมาพร้อมคำขออนุมัติโครงการและหลักสูตร หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง เป็นวิทยากรรายอื่น ต้องแจ้งให้สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางทราบ และได้รับความเห็นชอบก่อนดำเนินงาน
- (๒) สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ อาจส่งผู้แทนเข้าไปตรวจสอบการฝึกอบรมของสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าได้
- (๓) เมื่อดำเนินการฝึกอบรมแล้วเสร็จ ให้สถาบันการศึกษาแจ้งรายชื่อผู้ผ่านการอบรมไปยังสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง เพื่อจัดทำฐานข้อมูลกลาง สำหรับตรวจสอบสถานภาพในการออกใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ต่อไป

๖. การออกวุฒิบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม

ให้สถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้จัดการฝึกอบรมออกวุฒิบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการฝึกอบรม โดยมี อธิการบดี ผู้อำนวยการโครงการ และ/หรือ คณบดี ลงลายมือชื่อในวุฒิบัตร ร่วมกับ อธิบดีกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยให้มีตราสัญลักษณ์ของกรมการท่องเที่ยว และสถาบันการศึกษาที่ได้รับ

อนุญาตให้จัดการฝึกอบรมรวมอยู่ด้วย เพื่อการกำกับ ควบคุมมาตรฐาน ป้องกันการปลอมแปลงวุฒิปัตร
และนำมาใช้โดยมิชอบ

.....